

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

ДОПОВІДЬ

**ректора університету
Василя Яковича Тація
на загальних зборах
професорсько-викладацького складу
30 серпня 2013 року**

**Харків
2013**

ДОПОВІДЬ

**ректора університету
Василя Яковича Тація
на загальних зборах
професорсько-викладацького складу
30 серпня 2013 року**

ВСТУП

Шановні колеги!

Минулий навчальний рік у цілому був достатньо успішним для нашого вузу. Ми маємо непогані показники з усіх напрямів діяльності. Це стосується підвищення якості освіти, забезпечення достатньо високого професійного рівня підготовки фахівців, удосконалення навчального процесу, результативності науково-дослідної роботи, розбудови матеріальної бази університету, здобутків у спорті та культурно-масовій роботі.

Згідно із показниками різних систем рейтингового оцінювання вищих навчальних закладів наш вуз у цьому році, як і протягом багатьох минулих років, продовжує посідати перше місце серед правничих вишів України. Це рейтинг «ТОП-200 Україна», який проводить кафедра ЮНЕСКО, рейтинг вузів «Компас-2013», який відображає оцінку якості освіти роботодавцями і випускниками, рейтинг ВНЗ-2013 журналу «Деньги», у якому виші оцінювалися провідними українськими та зарубіжними компаніями, мультинаціональними корпораціями, а також рейтинг МОН -2013 «Національна система рейтингового оцінювання вищих навчальних закладів», який проводився Міністерством освіти і науки України спільно з Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти, та ін.

Останнім часом рейтингові оцінювання діяльності вищих навчальних закладів стають все більш вагомими і авторитетними при встановленні результативності діяльності вишів і їх престижності. За їх критеріями визначаються ефективність дій вузу, спрямованих на досягнення успішності, досконалості та конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг і ринку праці, а також новаторство та вміння фокусувати зусилля на реалізації поставлених тактичних і стратегічних завдань. Головними критеріями рейтингового оцінювання результативності діяльності будь-якого начального закладу є якість підготовки випускників, їх професійна компетентність, конкурентоздатність, мобільність та захищеність на ринку праці. Ми займаємо передові позиції по більшості критеріїв, що не може не радувати.

У минулому році університет отримав золоту медаль «Лауреат конкурсу – 2012» та диплом «Лідер національної системи рейтингового оцінювання вищих навчальних закладів України» на Національній виставці-презентації «Інноватика в сучасній освіті»,

став лауреатом Міжнародної виставки навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні-2013» та володарем Гран-прі у номінації «Лідер вищої освіти України» на міжнародній виставці-презентації «Сучасні заклади освіти» тощо (рис. 1).

Ректорат постійно приділяє увагу аналізу діяльності університету, результатам роботи колективу за окремо взятий навчальний рік і, головне, окресленню завдань щодо розвитку вузу з деталізацією на наступний рік і певну перспективу.

Однак слід наголосити, що з кожним роком конкуренція в освітянській сфері зростає, ускладнюються умови забезпечення нормального функціонування вузів, а іноді і їх виживання. Дедалі підвищуються і вимоги до вищих навчальних закладів, що зумовлено оновленою державною політикою і суспільними потребами.

Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 р., схваленою Указом Президента України від 05.06.2013 р., визначена державна політика у сфері освіти. Пріоритетними напрямками та основними завданнями є підвищення якості і конкурентоспроможності освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, прискорення інтеграції України до міжнародного освітянського простору. Університетом враховуються і виконуються також завдання щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» (Указ Президента України № 128/2013), передбачені Національним планом дій на 2013 р.

Основним заходом, спрямованим на забезпечення доступності, підвищення якості та конкурентоспроможності освіти, запропонованим планом Президента, має стати супроводження у парламенті нової редакції проекту Закону «Про вищу освіту», прийняття якого, як передбачається, сприятиме інтеграції України до Європейського простору вищої освіти.

За участю роботодавців мають бути продовжені розробка та затвердження стандартів вищої освіти з конкретних професій, а також вирішенні питання працевлаштування осіб, які отримали освіту на рівні бакалавра, що передусім пов'язано із скороченням набору за державним замовленням в магістратуру. Отже, необхідне реформування навчальних планів і програм, організації навчального процесу, у тому числі й у нашому університеті.

На виконання цих та інших завдань має бути спрямована робота нашого колективу.

СТРУКТУРА УНІВЕРСИТЕТУ

Структура університету постійно розвивається і змінюється, створюються нові інститути, факультети, кафедри та інші структурні підрозділи. Це зумовлено завданнями з удосконалення навчального процесу, прив'язки його до практичної спрямованості, що вимагає поглиблення спеціалізації і серйозної модернізації вузу. Нині у структурі університету функціонують 5 навчальних інститутів (Інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України, Інститут підготовки слідчих кадрів для МВС України, Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України, Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України та Інститут підвищення кваліфікації юридичних кадрів); шість денних факультетів (господарсько-правовий, військово-юридичний, підготовки юристів для Міністерства закордонних справ України, підготовки професійних суддів, підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України, підготовки кадрів для системи Пенсійного фонду України), вечірній факультет, два факультети заочної форми навчання (з підготовки фахівців за державним замовленням та з підготовки фахівців на госпрозрахунковій основі), 2 відокремлених підрозділи (Кримський юридичний інститут і Полтавський юридичний інститут) та Науково-дослідний інститут правознавства.

Істотних змін у структурі нашого вузу в минулому навчальному році не було, але продовжувалася робота з удосконалення організації навчального процесу, а також зі створення належних умов для здійснення підготовки фахівців за нещодавно введеними новими спеціальностями.

Факультет підготовки кадрів для Міністерства юстиції України реорганізовано в Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України. На виконання договорів про співробітництво з Міністерством юстиції України та Державною судовою адміністрацією України у складі цього Інституту відкрито три відділення: підготовки фахівців для органів юстиції, підготовки фахівців для Державної виконавчої служби України, підготовки фахівців для Державної судової адміністрації України. Створено дві нові кафедри: адміністративного права та адміністративної діяльності, кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності.

КОНТИНГЕНТ СТУДЕНТІВ

Робота приймальної комісії. Важливою складовою діяльності університету є набір студентів, чим саме і визначається майбутнє навчального закладу. На відміну від попередніх років відбулися істотні зміни у Правилах прийому до університету, зменшилися обсяги державного замовлення на підготовку як бакалаврів, так і спеціалістів, і магістрів.

Так, цього року держзамовлення за спеціальністю «Правознавство» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» порівняно з попереднім зменшилося на 14,3 %, тобто з 1400 до 1200 осіб, «Магістр» – на 47,8 %, тобто із 1350 до 705 студентів, а за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» цей відсоток становить 16,3, тобто набір став меншим на 105 осіб (було 655, а нині 550).

Водночас план набору за бюджетні кошти на факультеті підготовки кадрів для Міністерства закордонних справ за спеціальністю «Міжнародне право» дещо збільшено. У цьому році університет вперше отримав державне замовлення по магістратурі за спеціальностями «Інтелектуальна власність» і «Судова експертиза».

Як уже зазначалося, суттєвих змін зазнали Правила прийому. Вперше за багаторічну практику скасовано регіональний набір, тобто відмінено направлення на навчання відповідних відомств. На всіх факультетах і в інститутах був загальноукраїнський конкурс, що дістало підтримку вступників і їх батьків. Помітно змінилася конкурсна ситуація по факультетах. Найбільший конкурс був на 7 факультеті (спеціальність «Правознавство») – 60 осіб на одне місце; на господарсько-правовому факультеті – 27 осіб, в Інституті підготовки кадрів для органів прокуратури України, Інституті підготовки кадрів для органів юстиції України, та на факультеті підготовки кадрів для Пенсійного фонду України – 6 осіб на місце.

Єдине, що не може не турбувати, це те, що відміна у цілому направлень на навчання вплине надалі на прийом до університету. Втім, незаперечним є одне: усі ми маємо докласти багато зусиль, щоб університет і надалі залишався провідним ВНЗ, а у вступників, незалежно від їх місця проживання, не зникло бажання обирати саме наш заклад.

Отже, університет має зберегти статус загальноукраїнського ВНЗ, охоплюючи підготовку кадрів для всіх регіонів України.

Позитивним є те, що учасники міжнародних олімпіад, призери IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін, призери III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України вступили до Інститутів прокуратури і юстиції. Таких цього року – 15 осіб.

Особливістю цього річного набору є суттєве збільшення по-

дачі заяв в електронному вигляді: на денну форму навчання надійшло 2470 заяв. Всього до структурних підрозділів університету, розташованих у місті Харкові, а також Полтавського і Кримського юридичних інститутів на всі курси і форми навчання подано близько 20 тис. заяв.

Для наочності стосовно прийому студентів можна навести такі статистичні дані.

За ОКР «Молодший спеціаліст» зараховано:
на денну форму навчання – 150 осіб,
на заочну форму навчання – 89 осіб.

За ОКР «Бакалавр» зараховано:

а) на I курс денної форми навчання – 2271 особа,
заочної форми навчання – 478 осіб;

б) на старші курси денної форми навчання – 23 особи,
заочної форми – близько 800 осіб.

За ОКР «Спеціаліст» на заочну форму навчання підлягають зарахуванню понад 1400 осіб.

За ОКР «Магістр» на денну форму навчання зараховано понад 2420 осіб,
на заочну форму навчання – понад 200 осіб.

Отже, у 2013 році на денну і заочну форми навчання за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Молодший спеціаліст», «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр», включаючи Полтавський і Кримський інститути, уже зараховано понад 7850 студентів. Однак мушу зазначити, що це не остаточні цифри, бо згідно з Правилами прийому останній наказ буде підписано 31 серпня.

Випуск та працевлаштування. За денною формою навчання магістратуру у 2013 році в університеті закінчили 2443 особи.

Держзамовлення по підготовці фахівців у 2012/2013 н. р., як і в минулі роки, виконано повністю. У державному розподілі взяли участь 2233 студенти. Отримали роботу в органах прокуратури, юстиції, а також у судовій адміністрації, МВС, СБУ, МЗС, Міноборони, Адміністрації Державної прикордонної служби України, військовій прокуратурі 1290 випускників, що навчалися за рахунок держбюджету згідно із направленнями міністерств та відомств. Із 884 випускників, що навчалися за кошти юридичних та фізичних осіб, 162 отримали призначення на роботу в правоохоронні органи, решту працевлаштовано в господарських, бізнесових структурах та інших сферах юридичної практики (рис. 2-3).

Контингент студентів. Загальна кількість студентів усіх форм навчання становить близько 20,5 тис. осіб. Із них з відривом від виробництва навчаються 12004 особи, без відриву від виробництва – 8195 осіб.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ

Перед університетом поставлені завдання щодо підвищення якості й конкурентоспроможності юридичної освіти, створення нових стандартів з підготовки сучасного покоління правників широкого профілю із збереженням багаторічних традицій вузу. Зрозуміло, що для реалізації цих планів перш за все необхідна професійна й цілеспрямована кадрова політика, тому що основним чинником забезпечення якісної освіти й підготовки висококваліфікованих фахівців є кадровий потенціал університету.

Кожного року, характеризуючи професорсько-викладацький склад університету, я звертаю вашу увагу на те, як він поступово розвивається, зростають його чисельності і якість. Наш вуз має славетну багаторічну історію. За цей час сформувався великий колектив професіоналів з високим науково-педагогічним потенціалом. Нині кадрова політика нашого вузу спрямована на покращення якісних показників, досягнення яких можливе лише завдяки наполегливій праці всього колективу.

Чисельність викладачів в університеті становить близько 850 осіб. Склад науково-педагогічних працівників у вузі поповнюється за рахунок випускників аспірантури й викладачів, обраних за конкурсом на заміщення вакантних посад. Зауважу, загальна чисельність суттєво не збільшилася порівняно з минулим навчальним роком, але якісний склад значно поліпшився. Так, викладачами університету у звітному році було захищено 5 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук і 30 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук; 5 кандидатів наук обрано за конкурсом на вакантні посади. Нині у нашому колективі працюють 109 докторів, професорів і близько 600 кандидатів наук, доцентів, що становить 84 відсотки викладачів, які мають наукові ступені або вчені звання.

В університеті фахову (професійну і практичну), гуманітарну й соціально-економічну підготовку здійснюють 44 кафедри, які очолюють 33 доктори наук, професори та 11 кандидатів наук, доцентів. Приємно, що в цьому році завідувачем кафедри господарського права Задихайло Д. В. й завідувачкою кафедри державного будівництва Сergyоїною С. Г. успішно захищені дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук. Сподіваємося, у наступному навчальному році ще декілька завідувачів кафедр порадують нас аналогічними здобутками, що покращить загальні показники університету.

Викладачами з науковими ступенями на 100 відсотків забезпечені 16 кафедр. Нині штатних викладачів, які не мають наукового ступеня, усього 89, і цей показник із року в рік зменшується. Кафедр, на яких кількість викладачів без наукового ступеня більша ніж на інших, небагато, а саме: цивільного права №1 (9 викладачів), фізичного виховання № 2 (7 викладачів), соціально-економічних дисциплін Кримського юридичного інституту (5 викладачів). На інших кафедрах цей показник є мінімальним (рис. 4).

Як свідчать останні дані, середній вік наших викладачів становить 42 роки. До того ж слід зауважити, що намітилася дуже цікава тенденція: виявляється, що серед штатних викладачів жінок на одну особу більше порівняно з чоловіками, хоча раніш перевага була на боці сильної статі. Із 44 завідувачів кафедр 15 – жінки.

Як уже наголошувалося, на початку минулого навчального року в університеті створено дві нові кафедри – адміністративного права та адміністративної діяльності і кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності. До проведення конкурсу на заміщення вакантних посад спочатку виконували обов'язки завідувачів кафедр, а згодом, за результатами таємного голосування, обрані та призначені на посади такі особи:

- завідувачем кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності – Настюк Василь Якович, доктор юридичних наук, професор;
- завідувачкою кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності – Шило Ольга Георгіївна, доктор юридичних наук, професор.

Крім того, на вакантну посаду завідувача кафедри соціально-економічних дисциплін Кримського юридичного інституту обрано за конкурсом Шефеля Сергія Вікторовича, доктора філософських наук, професора.

У листопаді 2012 р. директором Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України призначено Мариніва Володимира Івановича, який очолював факультет.

Наприкінці навчального року відбулися деякі кадрові зміни у складі Інституту підготовки слідчих кадрів для органів МВС, Інституту підготовки кадрів для органів юстиції й господарсько-правового факультету. Наказом ректора виконання обов'язків заступників деканів покладено на таких викладачів:

заступника директора Інституту підготовки слідчих кадрів

для МВС України – Мартиновського Володимира Володимировича, кандидата юридичних наук, доцента кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності;

заступника директора Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України – Білінського Дмитра Олександровича, кандидата юридичних наук, асистента кафедри фінансового права;

заступника декана господарсько-правового факультету – Прийму Сергія Васильовича, кандидата юридичних наук, асистента кафедри теорії держави і права.

У нашому вузі також працюють: 1 Герой України; 1 академік Національної академії наук України; 14 академіків і 18 членів-кореспондентів Національної академії правових наук України; 17 заслужених діячів науки і техніки України; 14 заслужених працівників освіти України; 1 заслужений працівник освіти Автономної Республіки Крим, 15 заслужених юристів України; 4 заслужені юристи Автономної Республіки Крим, 1 заслужений юрист Російської Федерації; 3 народні артисти України; 5 заслужених працівників культури України; 4 заслужені артисти України; 14 лауреатів Державної премії України; 1 заслужений діяч мистецтв України; 1 заслужений будівельник України, 7 заслужених професорів-старійшин університету.

Від імені всього нашого колективу дозвольте привітати з присвоєнням почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» завідувача кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності, доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента НАПрН України Настюка Василя Яковича; доктора юридичних наук, завідувачку кафедри державного будівництва, директора НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України Серьогіну Світлану Григорівну; доктора юридичних наук, професора кафедри адміністративного права, члена-кореспондента НАПрН України Гаращука Володимира Миколайовича; професора кафедри кримінального права № 1, директора Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України Борисова Вячеслава Івановича з нагородженням орденом «За заслуги» II ступеня, проректора з навчальної роботи, доктора юридичних наук, професора Барабаша Юрія Григоровича, якого нагороджено Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Хочу висловити слова щирої вдячності нашим професорам, доцентам, асистентам, іншим працівникам, які протягом всієї своєї трудової діяльності добросовісною працею підвищували авторитет

університету як кращого юридичного вузу нашої держави, але досягли пенсійного віку і пішли на заслужений відпочинок. Зичу здоров'я, благополуччя їм, їх близьким і рідним.

На жаль, у минулому році ми зазнали втрат:

помер видатний учений, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, заслужений діяч науки і техніки України Зеленецький Володимир Серафімович; після тривалої хвороби пішла з життя доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного права № 1, член-кореспондент Національної академії правових наук України Жилінкова Ірина Володимирівна.

УСПІШНІСТЬ. НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА. НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Серед пріоритетних завдань діяльності університету, передбачених Статутом, є підготовка висококваліфікованих фахівців, знання яких повинні відповідати потребам ринку праці, при цьому самим випускникам мають бути притаманні бажання і прагнення до періодичного оновлення здобутих знань та вмінь, що потребує певних навичок. Із цією метою здійснюється постійне вдосконалення навчальних планів, запроваджуються нові дисципліни, апробовуються новітні форми методичної роботи.

Одним із критеріїв якості роботи вищого навчального закладу, який, до речі, береться до уваги при його ліцензуванні та акредитації, є успішність студентів. Вона дає змогу оцінити не тільки рівень здобутих студентами за відповідний навчальний семестр знань, а й ефективність діяльності викладачів.

Ректоратом постійно проводиться робота по заміру залишкових знань студентів. Результати свідчать про наявність у студентів старших курсів достатніх знань для успішного складення державних іспитів та отримання навичок, необхідних для зайняття первинних посад.

Спільними зусиллями ректорату і викладачів виконана робота по уніфікації критеріїв оцінювання знань студентів. Це сприяло більш чіткому розумінню як студентами, так і викладачами методики проведення поточного та підсумкового контролю знань. У цілому ситуація по успішності виглядає таким чином.

*Показники успішності на 1-3 курсах Національного університету
«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»
станом на 30.06.2013 р. (рис. 5)*

Інститут, факультет	Загальна кількість студентів	Абсолютна успішність %	Якісна успішність %
ІПКОП	1892	84,6	52
господарсько-правовий	622	86,3	50,4
ІПСК для МВС	968	90,9	53,7
ІПКОЮ	1208	87,3	60,5
ІПЮК для СБУ	289	99,6	68
факультет № 6	211	91,1	56,9
факультет № 7	268	89,6	69,4
факультет № 9	427	85,2	45,1
факультет № 10	292	83,9	55,1
У цілому по денних інститутах (факультетах)	6177	88,7	56,8
заочний № 1	1565	94,6	30,8
заочний № 2	2153	96,9	21,48
вечірній факультет	482	57%	33,6%
У цілому на заочних факультетах	4200	82,8	28,6
Загальні показники	10377	85,75	42,7

Отже, можна стверджувати, що у нашому вузі прийнятний рівень знань студентів.

Однак показники, продемонстровані в таблиці, дають привід не тільки виключно для оптимістичних підсумків. Звертає на себе увагу обставина, яка досить часто приховується за формальними статистичними даними. Йдеться про те, що й до цього часу трапляються непоодинокі випадки, коли викладачі невчасно інформують студентів про результати поточного модульного контролю, а це тягне за собою виникнення штучної заборгованості напередодні чергової сесії.

У свою чергу спостерігається певна інертність дирекцій інститутів та деканатів у питанні оперативного контролю за результатами ПМК. Досить часто керівництво інститутів та факультетів просто констатує факт невиконання студентом навчального плану за результатами сесії. І все це відбувається на тлі майже повної

автоматизації навчального процесу.

Хотів би ще раз наголосити, що створена система автоматизованого управління навчальним процесом покликана не тільки акумулювати всю інформацію, яка стосується навчання студентів, їх успішності, методичного забезпечення. Її функціональним завданням є надання оперативної інформації всім суб'єктам організації навчального процесу з приводу поточного стану справ, у тому числі і для вжиття відповідних заходів реагування. Тому робота з АСУ має стати повсякденною у практичній діяльності дирекцій та деканатів.

Слід відмітити, що з метою більш широкого використання можливостей АСУ цього року в Інституті підготовки кадрів для органів юстиції та на факультеті № 7 був проведений експеримент з автоматичного заповнення відомостей перед проведенням підсумкового контролю знань. Це дозволяє екзаменатору під час іспиту не відволікатися на переписування інформації з різних документів, а сконцентруватися виключно на роботі зі студентом. Усі учасники експерименту позитивно оцінили його ефективність, і цей досвід повинен бути впроваджений і в інших підрозділах.

Враховуючи сказане, вважаємо за необхідне дослідити і зробити висновки щодо ситуації з успішністю студентів у розрізі конкретних інститутів (факультетів) на міжфакультетських вчених радах та при аналізі діяльності дирекцій (деканатів) на вченій раді університету, у тому числі з метою впровадження новітніх підходів для її покращення. Першому проректору Ю. П. Битяку і проректору з навчальної роботи Ю. Г. Барабашу треба посилити контроль та покращити організаційну роботу з цих питань.

На порядок денний слід також ставити і питання про збереження існуючої принциповості і вимогливості при оцінюванні здобутих студентами знань. Підставами для роздумів з цього приводу мають стати такі цифри. На денних факультетах і в інститутах *серед 3737 студентів 1-3 курсів, які навчаються за рахунок коштів Державного бюджету, право на отримання стипендії за результатами останньої літньої екзаменаційної сесії здобули 2697 студентів (або 72%), із них 1028 студентів-відмінників (тобто 27,5% загальної кількості бюджетників) отримуватимуть підвищену стипендію (для порівняння: минулого навчального року ми мали такі цифри: 68% бюджетників отримували стипендії, 27% – у підвищеному розмірі).* До речі, середній показник якісної успішності серед бюджетників і контрактників становить 56,8%. Вочевидь,

наявна недостатня робота дирекцій, деканатів і кафедр передусім зі студентами контрактної форми навчання.

Як вже наголошувалося, проведена відповідна робота з уніфікації критеріїв оцінювання знань студентів. Кафедрами розроблені відповідні критерії оцінювання знань студентів, які доведені до їх відома через університетські засоби масової інформації. Разом із тим змістовний аналіз цих критеріїв, а також практика їх застосування свідчать про те, що кафедри інколи переоцінюють значення ПМК і дуже ускладнюють самі вимоги до його складання. Крім того, не завжди викладачі дотримуються критеріїв, вироблених кафедрами, зокрема, правил щодо автоматичного виставлення результатів підсумкового контролю знань. Тому вважаємо, що напередодні навчального року кафедрам на своїх засіданнях слід ще раз повернутися до питання про критерії оцінювання знань із відповідних дисциплін, чітко виконувати наказ щодо кредитно-модульної системи навчального процесу.

Постійним об'єктом уваги ректорату є дисципліна студентів. Про її стан можна судити, проаналізувавши у тому числі і кількісні показники дисциплінарних заходів, які застосовувалися минулого навчального року до студентів університету.

Інститут (факультет)	Загальна кількість доган	За порушення навчальної дисципліни	За порушення правил проживання в гуртожитках	Інші причини
ІПКОП	110	13	24	73
№ 2	14	7	4	3
ІПСК для МВС	57	54	-	3
ІПКОЮ	27	22	1	4
ІПЮК для СБУ	1	-	-	1
№ 6	4	-	4	-
№ 7	-	-	-	-
№ 8	-	-	-	-
№ 9	36	-	2	34
№ 10	1	1	-	-
ВСЬОГО	294	97	35	162

Зрозуміло, що найбільш радикальним заходом є відрахування студентів. У цифровому вимірі стан речей виглядає так.

*Кількість відрахованих студентів
за 2012/2013 н. р.*

Інститут (факультет)	Всього	За невиконання навчального плану	За порушення умов контракту	За власним бажанням	З інших причин
ІПКОП	34	20	-	7	7
№ 2	46	40	-	5	1
ІПСК для МВС	37	30	3	-	4
ІПКОЮ	50	40	-	7	3
ІПЮК для СБУ	3	-	-	3	-
№ 6	4	3	-	1	-
№ 7	9	8	-	-	1
№ 9	42	39	-	3	-
№ 10	6	5	-	1	-
У цілому по денних факультетах	231	185	3	27	16
Заочний № 1	111	57	-	6	48
Заочний № 2	325	73	157	10	85
Вечірній	51	39	-	5	7
У цілому на заочних факультетах	487	169	157	21	140
ВСЬОГО	718	354	160	48	156

Якщо порівнювати із минулорічними показниками, то можна констатувати, що ми маємо аналогічні показники. Це є підтвердженням принципової позиції ректорату у питаннях ставлення до порушників навчальної дисципліни, тих студентів, які на неодноразові вимоги і попередження продовжували ігнорувати вимоги дирекції та деканатів.

Однак при цьому потрібно мати на увазі й інший аспект питання. Кожен раз, ставлячи питання про відрахування того чи іншого студента, ми повинні пересвідчитись, що зробили все можливе

для його подальшого навчання, а також пам'ятати про те, що поспішність у прийнятті такого рішення може мати негативні наслідки для молодшої людини. Звертаю увагу першого проректора Ю. П. Битяка на необхідність посилення роботи щодо забезпечення навчальної і трудової дисципліни.

Перед ректоратом, деканатами та кафедрами постійно ставиться завдання з удосконалення методологічного інструментарію для роботи зі студентами. У цьому навчальному році завершено перший етап із формування банку відеолекцій: на порталі АСУ навчальним процесом розміщені всі необхідні лекції для підготовки до державних іспитів, як установчих, так і поточних, а також методичні матеріали в електронному вигляді для студентів різних форм навчання. Хочеться відмітити активну участь у підготовці таких відеоматеріалів Телецентру університету, перед яким поставлене завдання максимально долучитися до створення подібних інтерактивних продуктів.

Минулого року відповідним працівникам ректорату та окремим структурним підрозділам було доручено й надалі сприяти активному впровадженню Автоматизованої системи управління в навчальний процес. Передусім відмічаємо те, що АСУ стала основою для роботи всього університету: цього року до неї були приєднані Полтавський та Кримський юридичні інститути.

Крім цього здійснено такі кроки:

- розроблено новий модуль формування та ведення навчальних планів. Передбачено автоматичну передачу затверджених планів до модуля «Навчальний», що скорочує час на опрацювання планів, підготовку розкладу занять;

- у модулі «Деканат» розміщено новий модуль створення та ведення наказів та їх шаблонів. Це у кілька разів полегшує та прискорює процес видання різноманітних наказів; розроблено та впроваджено функцію відправлення наказів до системи ЄДЕБО; удосконалено довідники місць проходження практики;

- у модулі «Абітурієнт» удосконалено усі попередні функції, впроваджено експорт інформації з системи ЄДЕБО до модуля «Абітурієнт» та введена функція експорту інформації з модуля «Абітурієнт» до системи міністерської ЄДЕБО;

- у модулі «Навчальний» удосконалені функції, які мінімізують помилки при складанні розкладу; запроваджені модулі, що дозволяють автоматичне заповнення робочої документації, відповідно до нових вимог МОН України.

Для прискорення впровадження в освітній процес сучасних інформаційних технологій, а також для підтримки інформаційного забезпечення заходів, що проходять в університеті, створені і успішно працюють Центр інформаційних технологій та Центр інформаційного і технічного забезпечення навчального процесу.

У 2012/2013 н. р. Центр інформаційних технологій (ЦІТ) продовжив виконувати завдання, поставлені перед ним ректоратом університету.

Одним із найголовніших завдань, яке виконують співробітники ЦІТу, є створення бібліотеки електронних копій раритетних видань. Станом на кінець серпня 2013 р. бібліотека електронних копій раритетних видань налічує близько 5500 видань, що складає близько 2 млн сторінок. Відтепер всі бажаючі можуть скористатися спеціальним сайтом (<http://oldlib.nulau.org.ua>) для пошуку та перегляду оцифрованих раритетних видань. Деякі з них (наприклад, іміджева серія «Харківська правова школа») доступні для перегляду у відкритому режимі, а решта потребує авторизованого доступу. Уже зараз користувачі у змозі здійснювати пошук у спеціальному каталозі за автором, назвою, роком та місцем видання книги, а також переглядати книги з можливістю змінювати масштаб та орієнтацію сторінок, швидко відкривати потрібну сторінку за її порядковим номером тощо.

У найближчий час бібліотека електронних копій раритетних видань буде інтегрована із електронним каталогом бібліотеки, що дасть такі додаткові можливості користувачам, як, наприклад, розширений пошук та автоматизоване формування бібліографічного опису і коректне перманентне електронне посилання на рідкісне видання.

Не менш важливим є й інше завдання ЦІТу – розробка та впровадження у навчальний процес Навчальних електронно-інформаційних комплексів (НЕІК) з усіх дисциплін, що вивчаються в університеті.

Планом, затвердженим науково-методичною радою нашого вузу, у першу чергу заплановано створити 50 НЕІК. Наразі ЦІТ спільно з відповідними кафедрами створив та захистив авторським правом 11 НЕІК: «Кримінальне право України (Загальна та Особлива частина)», «Трудове право України», «Конституційне право», «Адміністративне право (Загальна та Особлива частина)», «Екологічне право», «Цивільний процес», «Цивільне право» (перша частина), «Цивільне право (друга частина)», «Організація судових та пра-

воохоронних органів», «Основи прокурорської діяльності», «Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності». Решта НЕІК знаходиться у процесі розробки кафедрами або вже опрацьовується співробітниками ЦІТу.

Із вересня 2013 р. планується розпочати активне впровадження НЕІК у навчальний процес. Рішенням науково-методичної ради університету від 21.06.2013 р. заплановано запуск пілотного проекту «Віртуальне навчання». За результатами проекту будуть зроблені певні висновки та розпочнеться масштабне впровадження решти НЕІК у навчальний процес для всіх студентів нашого вузу (рис. 6, 7).

Наразі ЦІТ вже має певний досвід із використання НЕІК. Так, у 2012/2013 н. р. проведено низку заходів по апробації НЕІК із різних дисциплін та пробних тестувань груп студентів університету. Лише за вересень 2012 р. – червень 2013 р. пробні тестування пройшли близько 30 груп. Можна зробити висновок, що використання НЕІК дає студентові можливість комплексно готуватися до занять із відповідної дисципліни, а проведення різного роду контрольних заходів у вигляді тестувань надає об'єктивну картину вивчення дисципліни студентами.

Разом із безпосередньою розробкою НЕІК ЦІТ веде активну роботу щодо їх інтеграції із АСУ навчальним процесом. Так, у перспективі всі досягнення студента в межах кожного НЕІК будуть автоматично фіксуватися в його індивідуальному плані та враховуватися при визначенні успішності.

Крім викладених вище завдань, ЦІТ займається підтримкою роботи офіційного веб-сайта університету. У листопаді 2012 р. він презентував оновлений веб-сайт, який отримав розширені можливості та новий дизайн. Щодня на сайті розміщується декілька найсвіжіших новин та анонсів, періодично презентуються телепрограми виробництва Студії «Телецентр» університету, а також електронні випуски газети «Vivat Lex». Сайт додатково перекладено двома мовами: російською та англійською, що сприяє міжнародному визнанню нашого вузу, розширює географію розповсюдження інформації про нього і, як результат, присутність університету у соціальних мережах. Щодня користувачі переглядають більше 10 тис. сторінок сайту, а під час вступної кампанії ця цифра зросла до 30 тис.

Практика. Важливою ланкою підготовки фахівців у галузі права є виробнича практика на 4 курсі. У 2012/2013 н. р. до захисту

матеріалів виробничої практики допущено 2306 студентів, з яких 2300 захистили відповідні матеріали, що становить 99,7 % загальної кількості. На жаль, 6 студентів (0,3 %), які не захистили матеріали практики, на даний момент відраховані за невиконання навчального плану. Це особи, які з тих чи інших причин не проходили практику.

У минулому навчальному році оцінювання захисту матеріалів практики проводилося відповідно до критеріїв, розроблених для цього виду роботи і затверджених наказом ректора. Ці критерії враховують новітні вимоги МОН України щодо запровадження чотирьохбальної шкали оцінювання. За результатами захисту матеріалів виробничої практики студентами 4 курсу ми маємо такі показники: оцінку «відмінно» отримали 1220 студентів (53,4%), «добре» – 662 (28,4%), «задовільно» – 418 студентів (18,2%).

Протягом року тривала робота по вдосконаленню методичних матеріалів із проходження практики, що зумовлене передусім оновленням процесуального законодавства, також здійснено низку заходів, зокрема, із диференціації проходження студентами практики залежно від місця їх подальшої роботи.

Практика-стажування. На 5 курсі (магістратура) студенти проходять практику (стажування) за місцем розподілу. До її проходження допущено 2253 студенти. Усі успішно справились із цим. Більшість наших вихованців показала високу теоретичну підготовку та вміння використовувати набуті в університеті знання на практиці.

Особливістю цього річної кампанії із проведення практики стало залучення до пошуку баз практики та первинних посад для наших студентів Асоціації випускників університету відповідно до укладених тристоронніх угод між ректором університету, Асоціацією випускників НУ «ЮАУ ім. Я. Мудрого» та роботодавцями. На виконання цих угод комісія за участю представників роботодавців відібрала найкращих студентів-контрактників, які успішно пройшли стажування. Більшість із них отримала перше місце роботи саме там, де проходила практика.

У сучасних умовах набору фахівців міняються підходи до виробничої практики і стажування, а тому першому проректору і проректору з навчальної роботи слід приділити цим питанням особливу увагу.

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА

Підвищення рівня практичних знань, умінь і навичок студентів університету, забезпечення доступу представників соціально вразливих верств населення до правової допомоги, формування правової культури громадян покладається, зокрема, на Юридичну клініку університету, яка успішно вирішує поставлені перед нею завдання.

До особового складу увійшли студенти усіх курсів, які представляють інститути та факультети, включаючи вечірній факультет. Незважаючи на те, що до роботи в клініці залучено біля 100 студентів, але до консультування відвідувачів допускаються лише студенти 3-5 курсів, які обираються на конкурсній основі, студенти 1 та 2 курсу надають їм технічну допомогу (зокрема, підбір нормативно-правових актів).

Завдяки діяльності Юридичної клініки з'явилася можливість отримання безоплатної, кваліфікованої правової допомоги соціально вразливими верствами населення міста Харкова та області. Студентами-консультантами Юридичної клініки надано 631 консультацію за такими напрямками, як цивільне право – 225; соціальне та пенсійне забезпечення – 92; трудове право – 86; адміністративне право – 69; земельне право – 35; податкове право – 12; житлове – 73; сімейне – 39 (рис. 8).

У порівнянні з попереднім навчальним роком кількість наданих консультацій значно зросла. За роки діяльності, можна сказати, намітилася стабільна тенденція до збільшення кількості наданих консультацій, що стимулює особовий склад Юридичної клініки до подальшої плідної праці, свідчить про підвищення популярності такої діяльності серед населення (рис. 9).

Надання безоплатної правової допомоги відбувається у громадській приймальні Юридичної клініки, у телефонному режимі, через сайт Юридичної клініки, через особистий прийом в Харківському окружному адміністративному суді, шляхом надання консультацій на письмові звернення громадян та безпосереднього консультування за місцем знаходження клієнта (рис. 10).

Особлива увага приділяється інформуванню населення про діяльність Юридичної клініки, зокрема, через її сайт. Це дозволило вийти на новий рівень комунікації, що так необхідно сьогодні. З вересня 2012 р. сайт Юридичної клініки відвідало більш ніж 40000 осіб, сукупний обсяг переглядів складає понад 100 тис. більш

ніж з 20 країн світу, включаючи Китай та Японію. Показово, що лише за травень 2013 р. сайт Юридичної клініки відвідало 7326 осіб, у тому числі із Сполучених Штатів Америки та Російської Федерації (відповідно 498 та 101). До речі, щоденно на сайт заходить понад 500 осіб.

Юридичною клінікою постійно організовуються заходи з правової освіти населення. За сприяння Головного управління юстиції в Харківській області в загальноосвітніх навчальних закладах з жовтня по грудень 2012 р. проведена серія тематичних правоосвітніх лекцій, присвячених Всеукраїнському тижню права.

На базі Юридичної клініки проходять навчально-виробничу практику студенти університету.

Юридична клініка є членом Асоціації юридичних клінік України, а її керівник входить до складу правління цієї Асоціації.

У лютому 2013 р. Юридичною клінікою завершено реалізацію річного проекту № 46154 «Безоплатна правова допомога мало захищеним та враженим кризою верствам населення Харківщини» із загальним бюджетом 50000 грн, впровадження якого здійснювалося за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Юридична клініка не тільки надає юридичні консультації малозабезпеченим верствам населення. У 2012/2013 н. р. зусиллями її особового складу проведено Харківський міський «круглий стіл» з обговорення Закону України «Про безоплатну правову допомогу», організовано дві студентські наукові конференції. Студенти-консультанти брали участь у заходах, присвячених проблемам освіти, діяльності та перспективам розвитку юридичних клінік в Україні. Протягом навчального року із студентами-консультантами клініки проводяться тренінги, майстер-класи, зустрічі з провідними юристами та адвокатами з питань практичного застосування знань, одержаних упродовж навчання в університеті.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

У 2012/2013 н. р. важливим напрямом діяльності вузу була навчально-методична робота. Вона здійснювалася відповідно до Закону України «Про вищу освіту», чинних нормативних актів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Державних стандартів вищої освіти, освітньо-професійних програм, освітньо-кваліфікаційних характеристик, навчальних планів тощо.

Навчально-методична робота планувалася на рівні Науково-методичної ради університету та її секцій, міжкафедральних та кафедральних заходів.

Науково-методична рада систематично проводила засідання та прийняла рекомендації з наступних питань: «Про стан навчально-методичного забезпечення навчального процесу напряму підготовки «Міжнародне право» та спеціальностей “Інтелектуальна власність”, “Судова експертиза”»; «Про навчально-методичні та дидактичні аспекти реалізації програм навчальних дисциплін на кафедрі історії держави та права»; «Про моніторинг освітньо-професійних програм в європейському просторі юридичної освіти та запровадження моделей включеного навчання студентів та академічної мобільності викладачів»; «Про профілі освітньої підготовки студентів на факультеті підготовки кадрів для органів юстиції»; «Про навчально-методичне забезпечення магістерських програм»; «Про вступ університету до Європейської асоціації юридичних факультетів»; «Про розробку веб-порталу Юридичної клініки університету»; «Про співпрацю Юридичної клініки з Головним управлінням юстиції в Харківській області, Міським управлінням юстиції в м. Харкові, Харківською обласною державною адміністрацією, Харківською міською радою, Асоціацією юридичних клінік, Лігою студентів Асоціації правників України, Головним управлінням освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації та правовиховні заходи з населенням» тощо.

У минулому навчальному році тривала робота щодо розширення переліку спеціальностей підготовки фахівців. Із 1 вересня 2012 р. в університеті розпочато підготовку наступних категорій: галузь знань 0302 «Міжнародні відносини» за напрямом 6.030202 «Міжнародне право» та галузь знань “специфічні категорії” 1801 за спеціальностями 8.18010003 «Судова експертиза» та 8.18010011 «Інтелектуальна власність».

Визначальним напрямом університету у 2012/2013 н. р. була інноваційна діяльність, пов’язана з удосконаленням змісту навчальних планів, навчальних дисциплін, збагаченням навчальних курсів досягненнями сучасної юридичної науки та практики з урахуванням розвитку різних видів юридичної діяльності. Основною метою обрано модернізацію навчальних планів і програм, подальшу фундаменталізацію змісту підготовки фахівців, приведення у відповідність до сучасних досягнень науки та європейської системи вищої юридичної освіти.

Модернізація навчальних планів. В університеті проведена робота щодо вдосконалення рамкових показників навчальних планів відповідно до вимог Європейської кредитно-трансферної системи, які зорієнтовані на реальні сфери юридичної практики, індивідуальні траєкторії навчання студентів, прогнозовані академічні та професійні кваліфікації.

На таких засадах розроблено навчальні плани за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр», «Спеціаліст» та «Магістр».

Значної модернізації зазнав навчальний план за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» за денною формою навчання. Основою модернізації магістерської підготовки стала концентрація змісту за головними напрямками відповідної професійної діяльності. Магістерська підготовка базується на системі дисциплін, які презентують основний напрям (профіль), що забезпечує предметну підготовку фахівців у певній сфері юридичної практики. У цьому контексті оптимально інтегруються дисципліни загальнопрофесійного та спеціального спрямування, досягається дидактична інтеграція навчальних дисциплін, збільшується час на вивчення прикладних, міждисциплінарних курсів, повніше використовуються можливості модульного навчання, підвищується якість засвоєння та розширюється діапазон теоретико-методологічної підготовки фахівців.

У навчальних планах різних освітньо-кваліфікаційних рівнів передбачено перелік навчальних дисциплін професійно-практичної підготовки за вільним вибором студентів для більш повного розкриття їх індивідуальних здібностей та навчальних запитів. Можливість вибору студентами навчальних дисциплін відповідно до їх індивідуальних здібностей і потреб (“індивідуальна траєкторія навчання”) та розширення в навчальному плані переліку вибіркового дисциплін стало ключовим принципом управління навчальним процесом.

Змістовно-структурна архітектоніка навчальних планів дозволила запровадити ефективні механізми реалізації індивідуальної траєкторії навчання студентів і визначити систему морфологічних компонентів навчального процесу: **цільового** (відбиває мету і основні напрямки освітньої діяльності, які формулюються на підставі державного освітнього стандарту, головних мотивів та потреб студента); **змістовного** (відображає зміст системи (програми) навчання, яку реалізує студент); **технологічного** (включає технології, методи, методики, системи навчання та виховання, які

використовуються у процесі освіти); **діагностичного** (розкриває систему діагностичного супроводження); **організаційно-педагогічного** (визначає умови реалізації, характеристику студента, на якого розрахована навчальна програма, форми атестації результатів тощо); **результативного** (опис очікуваних результатів реалізації).

Окремим напрямом розвитку експериментальних навчальних планів стала розробка інтегрованих навчальних планів, що викликано впровадженням практики «включеного» навчання з іншими вузами.

Модернізація програм підготовки фахівців. У зв'язку з введенням нових навчальних планів у минулому навчальному році розроблені комплекси навчально-методичного забезпечення, 264 навчальні програми. З усіх дисциплін для різних форм навчання підготовлено та видано навчально-методичні посібники для самостійної роботи і практичних (семінарських) занять, у яких містяться графіки навчального процесу з певної дисципліни, шкала оцінювання знань, вимоги до практичних навичок, індивідуальної роботи, критерії успішності студентів, перелік питань для самоконтролю та навчальних заходів. Забезпеченість навчального процесу сучасними робочими програмами, планами семінарських, практичних занять, методичними вказівками і тематикою контрольних, курсових робіт сягає стовідсоткового показника.

У межах індивідуальної траєкторії навчання відповідно до варіативної складової навчальних планів розроблялися сертифіковані навчальні програми освітньої діяльності за напрямами підготовки «корпоративний юрист», «право інтелектуальної власності», «судова експертиза», «медіакомунікації», «міжнародні відносини», «права людини в Європейському Союзі», «інституційне право Європейського Союзу», «право Європейського Союзу в сфері юстиції та внутрішніх справ», «правове регулювання відносин України з Європейським Союзом» тощо. Ці програми планується впровадити з 1 вересня 2013 р. як інструмент «перехресного» навчання студентів різних інститутів та факультетів університету, а також студентів інших вищих навчальних закладів.

Що стосується **кредитно-модульної системи** організації навчального процесу, то у порівнянні з минулими навчальними роками вона все більше і більше поширюється і закріплюється, до того ж ті недоліки, які існували, на даний час враховані, але, на жаль, повною мірою не усунені.

Кредитно-модульна система, як і раніше, має формальний характер, що не відображає якісного стану організації навчального процесу. Особливо це помітно стосовно співвідношення навчальних дисциплін кредитно-модульної системи. Необхідно розробити єдиний підхід щодо всіх навчальних дисциплін і скоротити їх перелік шляхом виключення тих, які не відповідають кредитно-модульній системі, а за рахунок кількості кредитів вивільнених дисциплін посилити спеціалізації (профілі) підготовки. Проректорам, які відповідають за навчальну роботу, Ю. Г. Барабашу та В. В. Комарову слід вже в цьому навчальному році завершити виконання поставлених завдань.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Підвищення кваліфікації – це навчання професорсько-викладацького складу із метою підтримки і вдосконалення професійного рівня, знань і умінь.

Згідно із планом викладачі підвищують кваліфікацію не менше одного разу на п'ять років. У минулому навчальному році 85 викладачів мали можливість успішно це зробити на профільних кафедрах різних університетів, у прокуратурі Харківської області, судах, Харківській обласній адміністрації та в інших установах.

Протягом 2012/2013 н. р. продовжувала свою освітню діяльність “Школа професійної майстерності” Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» за навчальними програмами “Проблеми теорії та педагогіки вищої школи” для викладацького складу нашого вузу із педагогічним стажем менше 10 років та “Актуальні проблеми вищої юридичної освіти” для викладачів, педагогічний стаж яких більше 10 років.

По закінченню занять чотири сформованих групи загальною кількістю 65 осіб виклали тези доповідей на обрані теми для видання збірки тез доповідей та повідомлень і отримали відповідні свідоцтва.

В університеті ефективно функціонує внутрішньовузівська система підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та учбово-допоміжного персоналу, яка діє відповідно до Положення «Про внутрішньовузівську систему підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та учбово-допоміжного персоналу».

Згідно з внутрішньовузівським планом підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та учбово-допоміжного персоналу на 2012/2013 н. р. у 1 та 2 семестрах проведено 4 міжкафедральні семінари (за циклами): історико-теоретичний, цивільно-правовий, кримінально-правовий та із соціально-гуманітарних дисциплін; також пройшло 30 кафедрально-методичних семінарів.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

В інформаційному забезпеченні освітньої та наукової діяльності нашого університету важливу роль відіграє бібліотека. Сьогодні без активного впровадження новітніх, передових програм та сучасних систем неможливий рух до якісного і ефективного інформаційного забезпечення потреб вузу.

У центрі уваги ректорату завжди була і є діяльність бібліотеки з комплектування фонду. У 2012/2013 н. р. обсяги фондів збільшилися майже на 27 тис. одиниць і складають понад 1 млн 400 тис. примірників. На закупівлю підручників, наукової літератури, передплату періодичних видань та електронних ресурсів витрачено понад 600 тис. грн. В останні роки значно збільшилася зацікавленість професорсько-викладацького складу та науковців університету, інших навчальних закладів, Асоціації випускників нашого вузу в поповненні бібліотечних фондів. Діють постійні акції дарування книг. Так, починаючи з 1976 р. кількість подарункових примірників склала 29647 одиниць, а за минулий рік – 2036, понад 4 тис. примірників подарував академік В. В. Сташис. Розвивається і надалі співпраця бібліотеки університету в напрямі книгообміну з національними бібліотеками, профільними вищими навчальними закладами України, а також Росії. У перспективі більшої уваги потребує міжнародний книгообмін, комплектування фонду книгами з правознавства іноземними мовами (рис. 11-12).

У зв'язку з інноваційною діяльністю університету у сфері комп'ютеризації та інформатизації навчального процесу бібліотека здобула значний досвід із формування електронного фонду. Створюється електронна бібліотека як розгалужена інформаційна система електронних ресурсів, повнотекстових проблемно-орієнтованих банків знань, потужного електронного каталогу та змістовного веб-сайта. Найпопулярнішим інформаційним бібліотечним ресурсом у 2012/2013 н. р. стали стандартизовані електронні навчально-

методичні комплекси (СЕНМК) – консолідовані електронні продукти, у розробці і формуванні яких беруть участь кафедри університету, редакційно-видавничий відділ, бібліотека. СЕНМК передбачає розміщення на інформаційному бібліотечному порталі повнотекстових версій підручників, навчально-методичних посібників, хрестоматійних матеріалів тощо, адаптованих до вивчення нормативних та вибіркових навчальних дисциплін, які викладаються студентам всіх форм навчання. Сучасний інтернет-ресурс вузу містить 500 повнотекстових документів, він постійно оновлюється і поповнюється матеріалами. Інформаційний продукт як елемент дистанційного навчання виступає ефективним засобом самостійної роботи та оперативного отримання необхідної інформації і знань он-лайн. Протягом року зафіксовано 26 тис. звернень користувачів до СЕНМК (рис. 13).

Набирає обертів робота бібліотеки зі створення електронного архіву-репозитарію університету, призначеного поширювати праці вчених вузу в інформаційному інтернет-просторі, розвивати веб-публікації. Завдяки організаційним, техніко-технологічним засобам з травня цього року електронний архів внесено до реєстру репозитаріїв відкритого доступу ROAR та вже включено до «Системи пошуку у відкритих архівах України». Це дозволяє нам увійти в міжнародний рейтинг репозитаріїв Webometrics. За даними Google Analytics, із моменту реєстрації університетського репозитарію до нього щомісяця звертаються в середньому близько 8 тис. осіб (рис. 14-16).

У 2012/2013 н. р. завершені організаційно-технологічні роботи з розробки структури нового бібліотечного веб-сайта. Його архітектура і майже щоденне наповнення відповідають змісту діяльності бібліотеки зі створення віртуального інформаційного середовища вузу з метою сприяння розвитку освітньої та наукової діяльності. Бібліотечний веб-сайт став інтерактивним інформаційно-комунікаційним засобом дистанційного, оперативного отримання необхідної інформації, електронного замовлення книг, безпосереднього спілкування з інформаційним середовищем. За результатами он-лайн опитування, яке досі триває, 36% користувачів переважно завдяки сайту бібліотеки знаходять необхідну інформацію в електронному каталозі, 24% – читають повні тексти навчально-методичної літератури, 27% – дізнаються про нові культурно-просвітницькі заходи тощо. Цифровий інформаційний контент бібліотечного веб-порталу постійно оновлюється за допомогою вико-

ристання сучасних технологій сканування. Серед нових ресурсів відкритого доступу слід назвати іміджеву колекцію рідкісних видань представників харківської правової школи XIX – поч. XX ст., яка формується.

Нині колектив бібліотеки має можливість брати участь у міжнародних, національних та регіональних корпоративних проєктах зі створення єдиних інформаційних ресурсів. Нещодавно наукова бібліотека НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» стала членом Міжнародної Асоціації користувачів та розробників електронних бібліотек і нових інформаційних технологій (Асоціація ЕБНІТ), колективним партнером Української бібліотечної асоціації. Завдяки зусиллям співробітників проводяться веб-консультації, майстер-класи, круглі столи. Другий рік поспіль завідуючий відділом автоматизації бібліотеки Г. С. Панарін стає переможцем Міжнародного конкурсу і отримує грант на безкоштовну участь у Міжнародному симпозіумі «Бібліотеки та інформаційні ресурси у сучасному світі науки, культури, освіти і бізнесу. Результати та перспективи бібліотечно-інформаційної інтеграції та кооперації».

Серед перспективних завдань інноваційного розвитку бібліотеки університету є також розширення соціального партнерства і співпраці з громадськими організаціями, асоціаціями випускників, асоціацією юристів та залучення студентської молоді до участі в культурно-просвітницьких заходах, ініціатором яких виступає бібліотека як осередок культурно-просвітницької діяльності нашого вузу.

ВИДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Головним завданням видавничої діяльності університету залишається забезпечення навчального процесу підручниками, посібниками та методичною літературою.

Особлива увага приділяється підготовці й виданню підручників та навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України.

За планом видання та перевидання у 2012/2013 н. р. підготовлено і видано 18 найменувань підручників та 33 найменування навчальних посібників обсягом 1050,52 друк. арк. (із грифом МОН – 7 найменувань обсягом 229,4 друк. арк.):

1. Іванов В. Г. Основи інформатики та обчислювальної техніки : підруч. / В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко; за ред. В. Г. Іванова. – Х. : Право, 2012. – 312 с. (19,5 друк. арк.).

2. Історія української культури: підруч. / за ред.: Л. В. Анучиної, О. А. Стасевської, О. В. Уманця; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 368 с. (23 друк. арк.).

3. Господарське право : підруч. / за ред.: Д. В. Задихайла, В. М. Пашкова; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 696 с. (43,5 друк. арк.) (з грифом).

4. Данильян О. Г. Філософія : підруч. / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – Х. : Право, 2012. – 312 с. (19,5 друк. арк.).

5. Данильян О. Г. Філософія: учеб. / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – Х. : Право, 2012. – 496 с. (31 друк. арк.).

6. Кучерявенко М. П. Податкове право України : підруч. / М. П. Кучерявенко ; НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування. – Х. : Право, 2012. – 528 с. (33 друк. арк.).

7. Міжнародне приватне право : підруч. / за ред.: В. П. Жушмана, І. А. Шуміло; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 320 с. (20 друк. арк.).

8. Порівняльне правознавство : підруч. / С. П. Погребняк [та ін.] ; за ред. О. Петришина ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 272 с. (17 друк. арк.).

9. Право соціального забезпечення в Україні : підруч. / за ред.: Т. А. Занфірової, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Х. : ФІНН, 2012. – 640 с. (40 друк. арк.).

10. Прилипко С. М. Трудове право України : підруч. / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – 5-те вид., переробл. і доповн. – Х. : ФІНН, 2012. – 800 с. (50 друк. арк.).

11. Сімейне право : підруч. / Л. М. Баранова [та ін.] ; за ред.: В. І. Борисової, І. В. Жилінкової. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Х. : Право, 2012. – 322 с. (20,12 друк. арк.).

12. Данильян О. Г. Религиоведение : учеб. / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – 2-ое изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2013. – 335 с. (20,9 друк. арк.). – (Высшее образование – Бакалавриат).

13. Ораторське мистецтво : підруч. / М. П. Требін [та ін.]; за ред.: М. П. Требіна, Г. П. Клімової ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого”. – Х. : Право, 2013. – 208 с. (13 друк. арк.) (з грифом).

14. Політологія : підруч. / М. П. Требін [та ін.] ; за ред. М. П. Требіна ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2013. – 416 с. (26 друк. арк.) **(з грифом)**.

15. Кримінальний процес: підруч. / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін., за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с. (51,5 друк. арк.) **(з грифом)**.

16. Екологічне право : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана. – Х. : Право, 2013. – 423 с. (26,4 друк. арк.) **(з грифом)**.

17. Фінансове право : підруч. / М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, О. О. Дмитрик та ін., за ред. М. П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2013. – 400 с. (25 друк. арк.) **(з грифом)**.

18. Історія держави і права України: підруч. / В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмолаєв, О. В. Рум’янцев та ін., за ред. В. Д. Гончаренка. – Х.: Право, 2013. – 704 с. (44 друк. арк.) **(з грифом)**.

19. Автухов К. А. Особливості діяльності окремих підрозділів кримінально-виконавчої системи : навч. посіб. / К. А. Автухов, О. В. Ткачова, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 152 с. (9,5 друк. арк.).

20. Адміністративне право. Альбом схем : навч. посіб. / Ю. П. Битяк [та ін.] ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 160 с. (10 друк. арк.).

21. Адміністративне право. Загальна частина : навч. посіб. / Ю. П. Битяк [та ін.] ; за ред.: Ю. П. Битяка, В. В. Зуй. – Х. : Одіссей, 2012. – 240 с. (15 друк. арк.).

22. Англо-український розмовник / О. П. Лисицька [та ін.] ; за ред. І. А. Семьонкіної. – Х. : Право, 2012. – 152 с. (9,5 друк. арк.).

23. Богуцький В. В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / В. В. Богуцький, В. В. Богуцька, В. В. Мартиновський. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Х. : ФІНН, 2012. – 216 с. (13,5 друк. арк.).

24. Васильєв С. В. Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ : навч. посіб. / С. В. Васильєв. – Х. : Еспада, 2012. – 480 с. (30 друк. арк.).

25. Гончарова Г. С. Трудове право України у запитаннях та відповідях : навч.-довід. посіб. / Г. С. Гончарова, В. Жернаков, С. М. Прилипка. – 3-те вид., зі змін. та доповн. – Х. : Одіссей, 2012. – 280 с. (17,5 друк. арк.).

26. Демиденко Г. Г. Історія вчень про право і державу : курс лекцій, прочитаних у Нац. ун-ті “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого” / Г. Г. Демиденко. – Х. : Право, 2012. – 416 с. (26 друк. арк.).

27. Зінченко О. В. Історія вчень про державу і право : у таблицях і дефініціях: [навч. посіб.] / О. В. Зінченко, О. В. Петришин. – Х. : Право, 2012. – 208 с. (13 друк. арк.).

28. Задохайло Д. В. Основи господарського права України : навч. посіб. / Д. В. Задохайло, В. М. Пашков. – Х. : Юрайт, 2012. – 328 с. (20,5 друк. арк.).

29. Ковжого С. О. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / С. О. Ковжого, О. Д. Малько, А. М. Полежаєв. – Х. : Право, 2012. – 304 с. (19 друк. арк.).

30. Конституційне право України : посіб. для підготов. до іспиту / Ю. Г. Барабаш [та ін.] ; за ред. Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2012. – 328 с. (20,5 друк. арк.).

31. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна [та ін.] ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 128 с. (8 друк. арк.).

32. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах : навч. посіб. / А. В. Лапкін. – Х. : Право, 2012. – 136 с. (8,5 друк. арк.).

33. Любченко П. М. Муніципальне право України : навч. посіб. / П. М. Любченко ; НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування. – Х. : ФІНН, 2012. – 496 с. (31 друк. арк.).

34. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Л. С. Шевченко [та ін.] ; за ред. С. М. Макухи ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 192 с. (12 друк. арк.).

35. Теорія держави і права у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. Р. Дашковська, Г. О. Христова, Д. А. Селіхов ; за ред. О. В. Петришина. – Х. : Юрайт, 2012. – 240 с. (15 друк. арк.).

36. Цивільний захист і охорона праці в галузі : навч. посіб. / С. О. Ковжого [та ін.] ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 192 с. (12 друк. арк.).

37. Чурсіна Л. В. Le francais pour les juristes : навч. посіб. з фр. мови для студ.-юристів / Л. В. Чурсіна, О. Ю. Осмоловська ; за ред. І. П. Ліпка ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 568 с. (35,5 друк. арк.).

38. Шепитько В. Ю. Проблемные лекции по криминалистике (прочитанные в Балтийском федеральном университете им. Имма-

нуила Канта) : учеб. посіб. / В. Ю. Шепитько. – Х. : Апостіль, 2012. – 152 с. (9,5 друк. арк.).

39. Автухов К. А. Організаційно-правові засади діяльності державної пенітенціарної служби України в установах виконання покарань : навч. посіб. / К. А. Автухов, І. С. Яковець ; за ред. А. Х. Степанюка ; Наці. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2013. – 160 с. (10 друк. арк.).

40. Пучковська І. Й. Неустойка, порука, гарантія, завдаток, застава та притримання як способи захисту прав кредитора в договірному зобов’язанні : навч. посіб. / І. Й. Пучковська. – Х. : ФІНН, 2012. – 144 с. (9 друк. арк.).

41. Романов М. В. Звільнення від відбування покарання : навч. посіб. / М. В. Романов ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 90 с. (5,6 друк. арк.).

42. Теорія держави і права : посіб. для підготов. до держ. іспитів / за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2012. – 192 с. (12 друк. арк.).

43. Екологічне право України. Особлива частина : навч. посіб. / О. М. Шуміло [та ін.] . – К. : Центр учб. л-ри, 2013. – 432 с. (27 друк. арк.).

44. Закоморна К. О. Державне (конституційне) право зарубіжних країн : посіб. для підготов. до іспитів / К. О. Закоморна. – Х. : Право, 2013. – 224 с. (14 друк. арк.).

45. Каркач П. М. Державне обвинувачення в суді за новим кримінальним процесуальним законодавством України : навч. посіб. / П. М. Каркач. – Х. : Право, 2013. – 184 с. (11,5 друк. арк.).

46. Лапкін А. В. Основи прокурорської діяльності в Україні : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін ; за ред. І. Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. – 136 с. (8,5 друк. арк.).

47. Менеджмент : навч. посіб. / за ред. Л. С. Шевченко. – Х. : Право, 2013. – 216 с. (13,5 друк. арк.) (з грифом).

48. Тищенко М. М. Військова адміністрація : навч. посіб. / М. М. Тищенко, В.В.Богущий, Є.І. Григоренко, за ред. М. М. Тищенко. – Х : Право, 2013. – 304 с. (19 друк. арк.).

49. Мараховська І. Г. Recht und gesetz : навч. посіб. з нім. мови для студ.-юристів / І. Г. Мараховська, Т. М. Черкасова ; за ред. І. П. Ліпко ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 368 с. (23 друк. арк.).

50. Організація роботи суду : навч. посіб. / В. В. Афанасьєв [та ін.] ; за ред. І. Є. Марочкіна ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України

ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 256 с. (16 друк. арк.).

51. Правове регулювання екологічної безпеки в Україні : навч. посіб. / А. П. Гетьман [та ін.] ; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х. : Право, 2012. – 296 с. (18,5 друк. арк.).

Як уже наголошувалося, навчальний процес у нашому вузі забезпечений власними підручниками, навчальними посібниками та методичною літературою на 100 %.

Із початку 2012/2013 н. р. були перевидані навчально-методичні посібники (зі змін та доповн.) та програми всіх дисциплін. Вийшли друком також методичні поради до індивідуальної роботи, завдання до контрольних робіт та практичних занять, тести, із багатьох дисциплін оновлено тематику курсових робіт.

Усього співробітниками редакційно-видавничого відділу відредаговано і підготовлено до друку 220 найменувань обсягом 477,26 ум. друк. арк.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Організація та планування НДР

У 2012/2013 н. р. науково-дослідницька робота в університеті здійснювалася з фундаментальних проблем юридичних і суспільних наук професорсько-викладацьким складом кафедр, науковцями Науково-дослідного інституту правознавства та Науково-дослідницького сектора. На кафедрах наукові дослідження проводилися відповідно до плану НДР на 2011-2015 рр. за 17-ма цільовими програмами, які пройшли відповідну державну реєстрацію в УкрІНТЕІ.

Законотворча та експертна робота

У звітний період науковці університету за дорученням Верховної Ради України, її комітетів та Міністерства юстиції України брали участь у розробці, доопрацюванні й рецензуванні проектів окремих законів. Усього опрацьовано понад 60 законопроектів. Також вивчено й надано пропозиції до 14 проектів постанов Пленуму Верховного Суду України та 29 експертних висновків на запити Конституційного Суду України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністрати-

вного суду України. Проведено 15 узагальнень судової та слідчої практики, за результатами яких судовим, правоохоронним і правозастосовчим органам надіслано відповідні доповідні записки.

Велика робота проведена кафедрами кримінального процесу й організації судових та правоохоронних органів по доопрацюванню, наданню пропозицій, зауважень, наукових висновків до нового Кримінального процесуального кодексу України, а в кінцевому рахунку, підготовці разом із представниками Генеральної прокуратури України, вченими Академії прокуратури України Науково-практичного коментарю до цього Кодексу за редакцією ректора університету В. Я. Тація та Генерального прокурора України В. П. Пшонки. У межах цієї роботи пройшли 15 засідань «круглих столів» та регіональна науково-практична конференція-семинар з питань застосування КПК України за участю Радника Президента України – керівника Головного управління з питань судоустрою Адміністрації Президента України Андрія Портнова.

Науковці університету активно співпрацюють із центральними правозастосовчими й судовими органами України. Так, серед професорсько-викладацького складу : 9 – члени Науково-консультативної ради Верховного Суду України; 6 – консультанти Науково-консультативної ради Вищого адміністративного суду України; 11 – наукові консультанти Науково-консультативної ради Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ; 3 – консультанти Науково-консультативної ради Вищого господарського суду України; 2 – консультанти науково-методичної ради при Генеральній прокуратурі України, 12 – консультанти Конституційної Асамблеї, 1 – консультант Національної конституційної ради, 1 – консультант Національного антикорупційного комітету, 1 – член Національної ради із сталого розвитку України Кабінету Міністрів України.

Представники нашого вузу постійною беруть участь в обговоренні та роз'ясненні чинного законодавства та практики його застосування на місцевому телебаченні й радіомовленні, у республіканських і місцевих друкованих засобах масової інформації.

Професорсько-викладацький склад університету також підтримує постійні зв'язки з місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування, підприємствами, організаціями й установами шляхом надання наукових консультацій щодо застосування чинного законодавства. У звітному році, до речі, було надано понад 300 консультацій.

Видавнича та інформаційна діяльність

У 2012/2013 н. р. науково-педагогічними працівниками університету видано 2336 найменувань наукової, навчальної, науково-практичної й науково-популярної літератури загальним обсягом 3562 друк. арк., із них 69 монографій загальним обсягом 1063 друк. арк. (рис. 17-18).

Науковці університету тісно співпрацюють із провідними юридичними установами України, країн СНД, Європи та світу. Так, вчені кафедри цивільного процесу брали участь у написанні розділів монографії «Проверка судебных постановлений в гражданском процессе стран ЕС и СНГ». Триває співпраця з науковцями Російської Федерації, зокрема, публікуються спільні монографії. Науковцями кафедри фінансового права нашого вузу у співпраці з вченими Московської державної юридичної академії ім. О. О. Кутафіна видано монографічне дослідження «Очерки бюджетно-правовой науки современности». Ученими університету спільно із співробітниками Інституту ділової кар'єри опубліковано колективну монографію «Европейская интеграция: проблемы теории и практики». Вийшла у світ збірка наукових праць «Конституционно-правовые основы народовластия в России и Украине», підготовлена колективами кафедр конституційного права нашого університету та Російської академії правосуддя. Також вченими кафедри криміналістики і Воронежського державного університету видано навчальний посібник «Криміналістика: ситуаційні моделі та завдання».

Кафедри цивільного права № 1 та № 2 презентували черговий том наукового періодичного видання «Харьковская цивилистическая школа», присвячений питанням прав власності.

Наразі в університеті виходять 5 власних фахових збірників наукових статей: «Проблеми законності» (видається двома мовами), «Вісник Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”». Серія: економічна теорія та право», «Вісник Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”». Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія», «Криміналіст першодрукований» та електронне видання «Теорія і практика правознавства» (<http://nauka.jur-academy.kharkov.ua>). У звітному році видано 17 збірників цих фахових видань, де опубліковано 464 статті (472 авторів), що складає

292 друк. арк. (рис. 19)

Викладачі нашого вузу плідно співпрацюють із редакційними колегіями журналів та наукових збірників, виконуючи роботу наукових редакторів чи членів редакційних колегій. Це такі видання, як «Адвокат», «Актуальні питання інноваційного розвитку», «Актуальні питання цивільного та господарського права», «Актуальні проблеми державного управління», «Актуальні проблеми розвитку українського суспільства», «Бюлетень Національної служби посередництва і примирення», «Вісник Академії прокуратури України», «Вісник Вищого адміністративного суду України», «Вісник Конституційного Суду України», «Вісник Академії правових наук України», «Воронежские криминалистические чтения», «Гуманітарні проблеми вищої освіти», «Державне будівництво та місцеве самоврядування», «Екологічний вісник України», «Економіка», «Експерт-криміналіст», «Земельне право України: теорія і практика», «Інтелектуальний капітал», «Інформація і право», «Культура України», «Мала енциклопедія нотаріуса», «Наука і правоохорона», «Національна безпека України», «Наше право», «Нотаріат для Вас», «Освіта регіону», «Питання боротьби зі злочинністю», «Податки та бухгалтерський облік», «Право України», «Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі», «Приватне право і підприємництво», «Проблеми філософії права», «Професійне управління та інвестиції в охорону здоров'я», «Публічне право», «Слідча практика України», «Суспільство. Держава. Право», «Теорія і практика інтелектуальної власності», «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики», «Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті», «Україна юридична», «Філософія і сучасність», «Фінансове право», «Часопис цивільного і кримінального судочинства», «Щорічник українського права», «Юридичний радник», «Юрист України» та ін.

У 2012/2013 н. р. в цих виданнях опубліковані 1363 наукові статті загальним обсягом 721 друк. арк., з них 107 (69 друк. арк.) – за кордоном (рис. 20).

Наукові здобутки

Хотілося б окремо зупинитися на наукових здобутках. Так, доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів

І. В. Назаров став лауреатом Премії Президента України для молодих вчених, а 18 науковців університету в різних номінаціях – лауреатами Премії імені Ярослава Мудрого.

У номінації «За видатні досягнення в науково-дослідницькій діяльності з проблем правознавства»:

– *за монографію «Очерки финансово-правовой науки современности»:*

М. П. Кучерявенко, завідувач кафедри фінансового права;

О. А. Лукашев, професор кафедри фінансового права;

– *за монографії: «Державний суверенітет: теоретико-правові проблеми»; «Правовые проблемы определения и реализации государственного суверенитета на современном этапе»; «Европейская интеграция: проблемы теории и практики»; «Юрисдикція Суду Європейського Союзу»:*

Т. М. Анакіна, асистент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн;

Т. В. Комарова, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн;

О. Я. Трагнюк, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн;

І. В. Яковюк, доцент кафедри теорії держави і права.

– *за монографії: «Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця у випадку змін в організації виробництва і праці: проблеми теорії та практики»; «Коллективні угоди як результат соціального партнерства (сучасний стан та перспективи розвитку)»; «Проблеми правового регулювання відсторонення працівників від роботи за законодавством України»; «Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект»:*

О. М. Ярошенко, професор кафедри трудового права.

– *за монографію «Политический предмет конституции»:*

В. В. Речицький, доцент кафедри конституційного права України.

У номінації «За видатні заслуги в галузі підготовки юридичних кадрів»:

П. І. Жигалкін, професор кафедри трудового права;

В. І. Тютюгін, професор кафедри кримінального права № 1.

(рис. 21)

У номінації «За підготовку і видання підручників для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти»:

– за підручник «Кримінологія: Загальна та особлива частина»:

В. В. Голіна, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права;

М. Ю. Валуйська, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права;

О. В. Лисодєд, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права;

В. Ф. Оболенцев, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права;

Б. М. Головкін, професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права;

О. Ю. Шостко, професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права ;

С. Ю. Лукашевич, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права;

О. Ю. Юрченко, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права.

Премією Харківської міської ради у номінації *«Нормативно-правове забезпечення діяльності місцевого самоврядування та зміцнення правопорядку»* нагороджено доцента кафедри державного будівництва І. І. Бодрову.

Професор В. Ю. Шепітько отримав патент на корисну модель «Спосіб формування суб'єктивного портрета (комп'ютерного фоторобота)» (рис. 22). За електронно-інформаційні комплекси отримали свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір викладачі кафедр адміністративного права, конституційного права України, екологічного права й інформатики та обчислювальної техніки.

Наукові заходи

Університетом разом з іншими установами у 2012/2013 н. р. проведено 67 наукових, науково-практичних конференцій, семінарів та “круглих столів”, у тому числі 5 для молодих учених та 27 для студентів, а також 20 заходів у формі модельних судових засідань, судових тренінгів, дебатів, брейн-рингів та ін. (рис. 23).

Серед них назвемо: засідання «круглого столу» «Конституційно-правові механізми забезпечення народовладдя та підвищення ефективності діяльності представницьких органів влади», проведено кафедрою конституційного права України спільно з Комісією з питань народовладдя Конституційної Асамблеї, кафедрою конституційного та муніципального права РФ Московської державної юридичної академії та кафедрою конституційного права Російської Академії правосуддя; IV міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток законодавства про працю і соціальне забезпечення: здобутки і проблеми»; міжнародну науково-практичну конференцію «Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність», яка пройшла завдяки спільним зусиллям Національної академії правових наук України і Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса (рис. 24); засідання «круглого столу» «Актуальні питання кодифікації екологічного законодавства України»; всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку», проведеною Національною академією правових наук України спільно з Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності НАПрН України та Науково-дослідним інститутом правового забезпечення НАПрН України, до речі, вона відбулася у Полтавському юридичному інституті і транслювалася в режимі конференц-зв'язку; міжнародну науково-практичну конференцію «Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина»; V міжнародний «круглий стіл» «Правове регулювання релігійного життя: історія, сучасність, перспективи»; міжнародну науково-практичну конференцію «Законодавство про працю та соціальне забезпечення: проблеми та перспективи», що проходила в режимі on-line в Омській юридичній академії (м. Омськ, Російська Федерація), у якій взяли участь науковці кафедри трудового права університету (рис. 25). За ініціативи кафедр іноземних мов № 1 та іноземних мов № 3 відбувся міжвузівський науково-практичний семінар «Сучасні засоби вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах» (рис. 26); кафедри економічної теорії – міжрегіональний семінар-диспут «Стратегія управління знаннями і людський розвиток в Україні». Спільними зусиллями кафедр цивільного процесу нашого університету та юридичного факультету Московського державного університету імені М. В. Ломоносова

проведено засідання «круглого столу» «Перевірка судових рішень в цивільному процесі України та Росії»; також пройшло засідання «круглого столу» «Правова та політична культура соціуму за умов його модернізації» (рис. 27). Кафедри адміністративного права, адміністративного права та адміністративної діяльності та Ліга студентів Асоціації правників України провели I міжнародну науково-практичну конференцію «Приватний сектор безпеки: сучасний досвід та проблеми правового регулювання»; всеукраїнську науково-практичну конференцію «Теоретичні та практичні проблеми правового виховання в сучасному соціогуманітарному знанні». Пройшов спільний третій семінар з Академією внутрішніх військ МВС України «Шляхи використання сучасних інформаційних технологій при підготовці та діяльності співробітників правоохоронних органів за напрямками безпека життєдіяльності й цивільний захист»; в Інституті підготовки юридичних кадрів для СБУ відбувся семінар «Правове забезпечення оперативно-службової діяльності: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення»; у Полтавському юридичному інституті проведено засідання «круглого столу» «Клонування: соціально-філософський аналіз та проблеми правового регулювання»; спільно з Харківською Асоціацією політологів, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування проведено міжнародну науково-теоретичну конференцію «Сучасний політичний процес: стан та перспективи розвитку» (XXVI Харківські політологічні читання) та ін.

Приємно відзначити, що в університетському середовищі високо цінується та віддається шана тим ученим, які стояли у витоків юридичної освіти і науки в нашому навчальному закладі. Пройшло засідання «круглого столу», присвячене 90-річчю з дня народження видатного вченого-криміналіста проф. М. І. Бажанова (рис. 28); Національною академією правових наук України спільно з Харківським обласним осередком Всеукраїнської громадської організації «Асоціація цивілістів України» проведено: міжнародну науково-практичну конференцію, присвячену пам'яті В. П. Маслова, «Актуальні проблеми науки і практики цивільного, житлового та сімейного права» (рис. 29); науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми цивілістики», присвячену пам'яті проф. Ч. Н. Азімова; засідання «круглого столу» «Сучасні досягнення наук земельного, аграрного та екологічного права», присвячене 90-річчю з дня народження проф. Ю. О. Вовка, (рис. 30).

За підсумками роботи опубліковані збірники тез доповідей та наукових повідомлень.

У рамках VII Всеукраїнського фестивалю науки, присвяченого 150-річчю від дня народження академіка В. І. Вернадського, а також приуроченого до професійного свята науковців – Дня науки, в нашому вузі відбулися наступні наукові заходи: кафедрою логіки проведено V науково-практичну конференцію «Логіка і право»; кафедрою історії держави і права організовано засідання «круглого столу» «Конституційне будівництво в УРСР за радянських часів»; за ініціативи кафедри соціології та політології відбулася XII всеукраїнська студентська наукова конференція «Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього». Також проведені: IV всеукраїнська наукова конференція «Актуальні питання кримінального процесу очима молодих дослідників», організатором якої виступила кафедра кримінального процесу; конференція «Удосконалення юридичної освіти в Україні», співорганізаторами якої стали Українська правнича фундація та Агентство США з міжнародного розвитку; засідання «круглого столу» «Консолідація та інтеграція інформаційних ресурсів для освіти і науки» у рамках міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна бібліотека: філософія, інновації, якість роботи». Науковці університету взяли участь у міжнародній науковій відеоконференції «Студентська молодь в умовах глобалізації», співорганізаторами якої виступили Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Російський державний гуманітарний університет та ін. (рис. 31). На наукових заходах обговорювалися актуальні проблеми і питання, вирішення яких нині є досить важливими для нашої держави.

Учені університету беруть активну участь у різних наукових заходах міжнародного рівня, які проводяться за межами України, зокрема у: Росії, Білорусії, Польщі, Болгарії, Молдові, Азербайджані, Ірландії, Австрії, Чехії, Швейцарії, Швеції, Німеччині, Англії. За результатами роботи на конференціях опубліковано 759 найменувань тез доповідей і наукових повідомлень обсягом 219 друк. арк. (рис. 32).

ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПІДРОЗДІЛІВ УНІВЕРСИТЕТУ

*Науково-дослідний інститут
правознавства*

Робота НДІ правознавства проводиться за наступними основними напрямками: завершення науково-дослідних робіт, що виконуються за рахунок державного бюджету, участь у конкурсах на отримання вітчизняних та іноземних грантів, науково-практична діяльність на госпрозрахункових засадах.

У період з 01.01.2010 р. по 31.12.2012 р. учасники трьох тимчасових творчих колективів НДІ правознавства працювали над розробкою наступних тем науково-дослідних робіт, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету: «Приватноправові механізми здійснення та захисту суб'єктивних прав фізичних та юридичних осіб», (в. о. наукового керівника канд. юрид. наук., проф. В. І. Борисова); «Демократичні засади формування, організації та функціонування вищих органів державної влади України» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, доц. Ю. Г. Барабаш); «Основні напрямки вдосконалення правового регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, доц. В. Ю. Юркевич).

За їх результатами опубліковано 3 колективні монографії: Демократичні засади формування, організації та функціонування вищих органів державної влади України / за ред. Ю. Г. Барабаша (12,5 друк. арк.); Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення: моногр. / за ред. А. П. Гетьмана та В. Ю. Уркевича (28 друк. арк.); Приватноправові механізми здійснення та захисту суб'єктивних прав фізичних та юридичних осіб / за ред. В. Л. Яроцького (14 друк. арк.).

З 1 січня 2013 р. учасники п'яти тимчасових творчих колективів НДІ правознавства почали працювати над розробкою наступних тем науково-дослідних робіт: «Основні напрямки реформування законодавства України у науково-технічній та інноваційній сфері в руслі адаптації до Європейських стандартів» (науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. О. Е. Сімсон); «Стан та перспективи розвитку вищої юридичної освіти України: соціально-правовий дискус»

(науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. М. П. Требін); «Інституціональні засади забезпечення прав та інтересів людини у соціальній сфері» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. О. М. Ярошенко); «Людина в міжнародному праві» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. М. В. Буроменський); «Правовий статус університетів в країнах СНД та ЄС: порівняльно-правове дослідження» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, доц. С. П. Погребняк).

Починаючи з другого півріччя 2012 р. співробітники НДІ правознавства працюють над розробкою Концепції та проекту Закону України «Про розміщення транспортних засобів у населених пунктах України». За рахунок державного бюджету Інститут отримав 289 589 грн. Разом із тим звертаю увагу на недостатню науково-практичну діяльність на госпрозрахункових засадах.

Науково-дослідницький сектор

За 2012/2013 н. р. співробітниками науково-дослідницького сектора університету (54 фахівці, із них 22 доктори і 15 кандидатів наук) виконано відповідні розділи з 6-ти науково-дослідних робіт. Усі вони пройшли конкурсний відбір і схвалені Об'єднаною науковою радою Міністерства освіти і науки України (секція «Право») за пріоритетним напрямом «Фундаментальні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук».

З шести науково-дослідних робіт чотири є перехідними, зокрема:

– «Організаційно-правові та соціокультурні проблеми правового виховання в сучасній Україні», науковий керівник – д-р юрид. наук, проф. А. П. Гетьман;

– «Науково-теоретичні проблеми безпеки людського розвитку у правовій, соціальній державі», науковий керівник – д-р. економ. наук, проф. Л. С. Шевченко;

– «Проблеми розроблення та впровадження інноваційних технологій в діяльність органів досудового слідства», науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. В. Ю. Шепітько;

– «Проблеми удосконалення якості та підвищення ефективності кримінального законодавства України», науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. В. Я. Тацій.

У 2013 р. до фінансування з Державного бюджету прийнято дві науково-дослідні роботи:

– «Правова і політична культура українського соціуму: теорія і практика взаємодії в умовах модернізації політико-правового життя», науковий керівник – д-р. філософ. наук, проф. М. П. Требін;

– «Актуальні правові проблеми сталого розвитку сільських територій в країні», науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. А. П. Гетьман.

Згідно із затвердженим тематичним планом у 2012 р. були завершені дослідження за двома науково-дослідними роботами:

– «Статус невідприємницьких організацій, їх роль та значення для становлення громадянського суспільства в Україні» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. І. В. Спасибо-Фатеева);

– «Сучасні проблеми правового забезпечення екологічної безпеки та охорони природних ресурсів в ринкових умовах» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. А. П. Гетьман).

Анотовані звіти за завершеними темами пройшли експертизу Об'єднаної наукової ради Міністерства освіти і науки України (секція «Право»), що свідчить про успішність виконаної роботи.

Основними результатами проведених досліджень є: 1 підручник («Сімейне право» – 19,5 друк. арк.); 3 науково-практичні коментарі («Кримінальний процесуальний кодекс України» – 35 друк. арк.; «Кримінальний процесуальний кодекс України» – 30,2 друк. арк.; «Цивільний кодекс України» – 33,5 друк. арк.); 21 навчальний посібник («Правове регулювання екологічної безпеки в Україні» – 17 друк. арк.; «Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Земельне право України» – 1,12 друк. арк.; «Кримінальне право України» – 6,7 друк. арк.; «Правила кримінально-правової кваліфікації у постановках Пленуму Верховного Суду України» – 12,09 друк. арк.; «Проблемные лекции по криминалистике» – 9,5 друк. арк.; «Соціальна держава: сутність, моделі, шляхи формування в Україні» – 12,0 друк. арк. та ін.); 12 монографій («Філософія інформаційних комунікацій» – 14,0 друк. арк.; «Парадигмальні виміри правосвідомості українського суспільства» – 21 друк. арк.; «Соціальна держава: досвід політико-економічного аналізу» – 14,0 друк. арк. та ін.).

Серед визначних результатів науково-дослідних робіт можна виокремити такі:

– у межах науково-дослідної роботи «Проблеми розроблення

та впровадження інноваційних технологій в діяльність органів досудового слідства» під керівництвом д-ра. юрид. наук, проф., академіка НАПрН України В. Ю. Шепітька створено корисну модель «Спосіб формування суб'єктивного портрета „RAIPS-портрет” (комп'ютерного фоторобота) », яка побудована на основі комп'ютерного алгоритму у вигляді послідовного складання композиційного портрета особи з окремих елементів обличчя людини, які обираються з попередньо сформованої бази елементів типових ознак зовнішності, що являють собою фотозображення;

– за темою «Статус непідприємницьких організацій, їх роль та значення для становлення громадянського суспільства в Україні» під керівництвом д-ра юрид. наук, проф., члена-кореспондента НАПрН України І. В. Спасибо-Фатєєвої розроблено цілісну наукову концепцію правового статусу непідприємницьких організацій з визначенням понять, видів, порядку утворення й припинення, засад їх діяльності. Проведено узагальнення практики створення непідприємницьких організацій, зокрема, порядку формування та використання їх майна. Надано пропозиції щодо правового режиму майна непідприємницьких організацій та порядку здійснення ними підприємницької діяльності.

Під час виконання науково-дослідних робіт захищено 2 кандидатські дисертації. Науково-педагогічні працівники брали активну участь у роботі 159 конференцій і семінарів, ними опубліковано в наукових виданнях 333 статті та тези доповідей. Одночасно слід відмітити недостатню роботу у напрямі госпрозрахункової діяльності. Проректору з наукової роботи А. П. Гетьману необхідно звернути увагу на цю сферу діяльності.

Атестація та підготовка наукових кадрів

У чотирьох спеціалізованих вчених радах університету захищено 75 дисертацій (9 докторських та 66 кандидатських). На кафедрах нашого вузу виконано 7 докторських та 56 кандидатських дисертацій. Вчене звання “професор” присвоєно 4, “доцент” – 27 науковцям (рис. 33).

На засіданнях кафедр і міжкафедральних наукових семінарах заслуховувалися доповіді й наукові повідомлення з окремих проблем правознавства. Члени кафедр рецензували дисертаційні

роботи й автореферати дисертацій, обговорювали нові монографії, наукові статті, опубліковані в наукових періодичних виданнях і журналах. За звітний рік надано відгуки на 103 дисертації (21 докторську, 82 кандидатські) та 368 авторефератів (59 докторських і 309 кандидатських).

Аспірантура

Станом на 1 липня 2013 р. в аспірантурі університету навчаються 114 аспірантів, з них:

– за державним замовленням з відривом від виробництва – 58 осіб;

– на підставі контрактів з відривом від виробництва – 56 осіб. Сума оплат аспірантів і здобувачів, які навчаються на підставі контрактів, за 2012/2013 н. р. склала 2 млн 374 тис. грн.

Випуск з аспірантури у 2012 р. склав 25 осіб: з них 15 навчалися з відривом від виробництва за рахунок бюджету і були розподілені працювати на кафедри університету; 1 – без відриву від виробництва за рахунок бюджету; 9 – з відривом від виробництва на підставі контракту. На сьогодні 12 випускників аспірантури захистили дисертації. Ефективність роботи аспірантури у 2012 р. становить 62,5%.

Достроково захистили дисертації 5 науковців:

▪ Бакумов О.С., кафедра конституційного права України, науковий керівник – проф. Ю. Г. Барабаш;

▪ Цувіна Т.А., кафедра цивільного процесу, науковий керівник – проф. В. В. Комаров;

▪ Сидоренко А. С., кафедра трудового права, науковий керівник – проф. С. М. Прилипко;

▪ Покальчук М. Ю, кафедра земельного та аграрного права, науковий керівник – доц. В. Ю. Уркевич;

▪ Шульженко О. В. (аспірантура без відриву від виробництва), кафедра фінансового права, науковий керівник – проф. М. П. Кучерявенко.

Ректоратом університету послідовно ведеться така кадрова політика, яка вимагає від аспірантів вчасного подання кандидатських дисертацій, що пов'язано насамперед з укладанням контрактів щодо працевлаштування у нашому вузі.

До кафедр університету прикріплено здобувачами наукового ступеня кандидата юридичних наук 495 осіб, 42 особи – для складання кандидатських іспитів з філософії та іноземної мови.

Докторантура

У докторантурі навчаються 4 особи, з них 3 – доценти університету і 1 – за цільовим направленням Міністерства оборони України. Випуск із докторантури у 2012 р. склав 3 особи. Ефективність роботи докторантури становить 33%.

У звітному році захистили докторські дисертації: доц. Задихайло Д. В. (кафедра господарського права); доц. Перепелиця М. О. (кафедра фінансового права); доц. Процюк І. В. (кафедра теорії держави та права); доц. Серьогіна С. Г. (кафедра державного будівництва); доц. Соколова А. К. (кафедра екологічного права); доц. Трофімов С. А. (кафедра адміністративно-правових та кримінально-правових дисциплін Кримського юридичного інституту).

Діяльність ради молодих учених університету

Плідно й активно працює рада молодих учених університету, яку очолює кандидат юридичних наук, доцент кафедри державного будівництва К. Є. Соляник. Цього року проведено 5 наукових заходів для молодих вчених та здобувачів. Так, окрім традиційної щорічної конференції «Юридична осінь», в університеті вже в п'яте поспіль за ініціативи кафедри конституційного права України проведено міжнародну наукову конференцію «Цінності сучасного конституціоналізму (Тодиківські читання)» (28-29 вересня), присвячену пам'яті видатного науковця – академіка Ю. М. Тодики; 18 квітня за ініціативи кафедри іноземних мов № 1 пройшла конференція англійською мовою «Проблеми розвитку юридичної науки в дослідженнях молодих учених» (рис. 34); 15 травня відбулася науково-практична конференція викладачів, аспірантів та студентів «Соціально-економічні трансформації сучасного світу», організатором якої виступила кафедра економічної теорії; 28 травня спільно з Університетом Гете (м. Франкфурт-на-Майні, Німеччина) проведено

українсько-німецький семінар з питань права ЄС та українського законодавства. Ці заходи з кожним роком набирають обертів, а кількість учасників говорить про їх актуальність та перспективність. За результатами роботи всіх конференцій видано збірники тез доповідей і наукових повідомлень.

Стипендію Кабінету Міністрів України отримує доцент Л. М. Москвич. Аспірант кафедри цивільного процесу О. І. Попов – стипендіат Президента України, аспірант кафедри земельного та аграрного права С. О. Лушпаєв отримує Стипендію ім. М. С. Грушевського.

Науково-дослідницька робота студентів

Велика увага приділяється залученню до науково-дослідницької роботи студентства університету. Організацією роботи Студентського наукового товариства керує кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінального процесу Д. Є. Кутоманов. До речі, понад 5 тис. студентів усіх форм навчання плідно працюють у студентських наукових гуртках і проблемних групах. Науковим товариством, інститутами, факультетами та кафедрами нашого вузу було проведено 27 наукових заходів.

Окрім щорічної всеукраїнської студентської наукової конференції «Правова система України: проблеми теорії та практики» проходять тематичні наукові студентські конференції. За ініціативи кафедри іноземних мов проведено конференцію англійською мовою «Забезпечення законності в Україні»; кафедри господарського права та органів студентського самоврядуванням господарсько-правового факультету – всеукраїнську студентську конференцію «Актуальні напрямки розвитку національної економіки та господарського законодавства України»; кафедри соціології та політології – XI та XII всеукраїнську студентську наукову конференцію «Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього»; кафедри економічної теорії – «круглий стіл» «Особливості сучасного етапу розвитку економіки України: можливості та загрози»; кафедри кримінології та КВП – XI міжвузівську конференцію «Нові вітчизняні та світові технології запобігання злочинності»; факультету підготовки юристів для МЗС України – III все-

українську студентську науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми юридичної науки і практики» (рис. 35). У Полтавському юридичному інституті відбулася міжвузівська студентська науково-практична конференція «Правова система України: становлення і перспективи розвитку».

У стінах нашого вузу проведено наукові заходи у формі модельних судових засідань, судових тренінгів: судові дебати з міжнародного права – учбове моделювання судового засідання Міжнародного суду ООН; модельне засідання Конституційного Суду України; судові дебати «Екологічний кодекс: за і проти», «Вплив комп'ютерних ігор на рівень правопорушень серед неповнолітніх».

Команда студентів університету стала володарем Кубка IV Всеукраїнського дебатного турніру з цивільного та земельного права, який проходив на базі юридичного факультету КНУ ім. Тараса Шевченка.

Студентки університету Анастасія Чайковська (Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України, 4 курс, 2 група) та Жанна Грушко (Інститут підготовки кадрів для МВС України, 3 курс, 12 група) стали переможницями I Всеукраїнських судових дебатів з цивільного права та процесу імені М. А. Гредескула, проведених на базі Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

На базі економіко-правового факультету Донецького національного університету відбулися XIV Всеукраїнські змагання з господарського права та процесу імені проф. С. З. Михайліна, переможцями яких стали студенти університету Євгенія Айдарова та Микола Руденко (Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України). Сучасні форми наукових заходів є свідченням відповідального ставлення майбутніх юристів до навчання та прагнення до саморозвитку.

Усього студентами нашого вузу опубліковано понад 3 тис. тез доповідей та наукових повідомлень, що складає 566 друк. арк. (рис. 36).

Вперше команда у складі капітана Анастасії Матвієць (факультет підготовки юристів для МЗС України, 3 курс), Андрія Дашковця (факультет підготовки кадрів для Пенсійного фонду України, 4 курс), Аліни Щетініної (факультет підготовки кадрів для Пенсійного фонду України, 4 курс) представляла наш вуз і Україну на Міжнародній юридичній олімпіаді «Молодь за мир» з гуманітар-

ного права, яка пройшла 21-25 травня в університеті «МИТСО» (м. Мінськ, Республіка Білорусь) (рис. 37).

Студентська команда університету, до складу якої увійшли М. Руденко, М. Опанасюк, І. Зінченко, посіла I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з правознавства (рис. 38).

Студент університету М. Юрлов (Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ, 5 курс, 1 група) став переможцем II Міжвузівської олімпіади з іноземних мов серед студентів та курсантів вищих навчальних закладів сектора безпеки України, а Я. Малюта (факультет підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України, 5 курс) – фіналістом Всеукраїнської студентської олімпіади з історії України (2 місце).

За результатами підсумкової наукової конференції II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з правознавства студенти університету були нагороджені 5-ма дипломами I ступеня (М. Опанасюк, О. Лейба, Б. Ребриш, Т. Харатян, Ж. Грушко), 4-ма дипломами II ступеня (Н. Андріїв, О. Лисюк, В. Горбенко, М. Крук), 4-ма дипломами III ступеня (А. Муртіщева, Є. Васильченко, П. Корнева, А. Чайковська).

Лауреатом Всеукраїнського конкурсу «Юрист року 2012» став студент університету Олексій Лавриненко (факультет підготовки кадрів для системи Пенсійного фонду, 5 курс) .

За значні здобутки в науковій, творчій діяльності та успіхи у навчанні призначено стипендії імені В. В. Сташиса студентам Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України Є. Веремеєнку (2 курс), Ж. Грушко (3 курс), І. Хавхуну (4 курс).

Студенти університету Михайло Іскра, Юлія Кінаш, Ярослав Козін, Алла Ладуренко, Євгеній Шацький, Юлія Юрченко, Марк Опанасюк, Яна Талізінa стали переможцями конкурсу Стипендіальної програми «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука 2012/13 н. р.

Курсанти Інституту підготовки юридичних кадрів для СБ України університету взяли участь у конкурсі творчих робіт у рамках VI міжнародної конференції «Захист демократичних цінностей і дотримання прав людини у діяльності спецслужб». Лауреатами цього конкурсу стали курсанти Олег Лисюк та Василь Артюх, яких Голова Служби безпеки України нагородив цінними подарунками, пам'ятними знаками та дипломами.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Університет активно розвиває міжнародні відносини в рамках двосторонніх, багатосторонніх угод та довгострокових проєктів. Налагоджено співпрацю та укладено договори з партнерами із Великої Британії, Франції та багатьох інших країн. Кількість таких угод досягла тридцяти (рис. 39).

Так, на засіданні правління Європейської асоціації юридичних факультетів 15 травня 2013 р. Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» прийнято до Асоціації, що підвищило міжнародний імідж нашого вузу як освітньої установи по підготовці фахівців з міжнародним визнанням. Наш університет став одним із перших українських вищих юридичних навчальних закладів, який повністю відповідає вимогам стосовно членства в Європейській асоціації юридичних факультетів.

Європейська асоціація юридичних факультетів була заснована в 1995 р. у м. Льовен більш ніж 80-ма юридичними факультетами різних університетів, розташованих по всій Європі. Організація налічує більше 200 членів – представників країн ЄС і тих, які знаходяться за його межами, та діє як міжнародний форум для обговорення багатьох правових питань, пов'язаних з юридичною освітою.

Нині найбільш важливим напрямком діяльності Асоціації є реформа юридичної освіти в Європі. За допомогою свого сайту і Європейського журналу з питань юридичної освіти вона надає інформацію про поточний стан юридичної освіти в Європі та забезпечує можливість міжнародного обговорення впливу Болонської декларації на викладання права.

Університет також є членом Європейської асоціації університетів. Участь у її роботі дозволяє розширити співпрацю в галузі наукових досліджень, сприяє розвитку гармонійної системи європейської вищої освіти та науково-дослідницькій роботі, що є головною місією цієї Асоціації. Встановлено постійні контакти з Радою Асоціації, якій регулярно надаються інформація про міжнародні зв'язки університету і пропозиції щодо інтернаціоналізації вищої юридичної освіти.

Участь у спільних європейських проєктах за програмами Темпус, Візбі разом із провідними університетами країн Західної Європи є успішним напрямком міжнародної співпраці нашого вузу.

Найбільшу в Україні кількість міжнародних освітніх грантів, пов'язаних з юридичною тематикою, виграв саме наш університет. У 2012/2013 н. р. ми мали два спільні європейські проекти за програмою Темпус і один за програмою Візбі загальною сумою близько 1,5 млн євро.

Представниками Європейської Комісії та головного Темпус-офісу 30 листопада 2012 р. проведено фінальний моніторинг проекту за програмою Темпус «Право інтелектуальної власності: нові магістерські програми для національного консультативного електронного центру з права інтелектуальної власності», за результатами якого проект визнано успішним. Усі завдання проекту виконані без жодних серйозних зауважень. В його рамках видано низку посібників: «Авторське право в міжнародно-правовому аспекті», «Порівняльне патентне право та захист комерційної таємниці», «Електронна комерція і право», «Інтелектуальна власність та захист економічної конкуренції: міжнародні аспекти».

Розпочато роботу над новим спільним проектом «Розробка регіональних міждисциплінарних навчальних курсів із питань енергетичного та екологічного права», загальна сума гранту становить 787 тис. євро. Партнерами університету стали Університет Магдебурга (Німеччина), Університет Жирони (Іспанія), Королівський технічний університет (Швеція), Агентство «Міжнародний університетський сервіс» (Австрія), Грузинський технічний університет, Державний університет Ілія (Грузія).

Завдання проекту до кінця 2014 р. такі:

- розробити та запровадити міждисциплінарну програму з енергетичного та екологічного права;
- розробити механізм для інтенсивного підвищення кваліфікації викладачів;
- створити два консультативних офіси в Україні та Грузії з енергетичного та екологічного права.

Вже відбулись три візити викладачів університету до Швеції, Іспанії та Грузії, під час яких зібрано необхідні матеріали для написання посібників для аспірантів за тематикою проекту. Відбувся також координаційний візит керівництва нашого вузу до Королівського технологічного університету, під час якого пройшли переговори щодо подальшої участі у спільних європейських проектах. Німецьким розпорядником гранту та австрійським координатором проекту відмічено, що всі поставлені завдання виконуються згідно з планом.

Із метою розширення участі наших викладачів у програмах

індивідуальних грантів до університету запрошуються представники головного офісу Програми академічних обмінів імені Фулбрайта (США).

За попередньою згодою з Програмою академічних обмінів імені Фулбрайта протягом весняного семестру 2012/2013 н. р. студенти нашого університету мали можливість відвідувати курс лекцій «Політична система США» професора університету Сент Клауд (Міннесота, США) Джейсона Ройса Ліндсі. Курс лекцій включав до себе 24 заняття і 3 тести, за результатами написання яких 54 студенти I-IV курсів успішно завершили навчання, отримавши відповідні сертифікати.

У рамках поглиблення співпраці з Французьким культурним центром наш університет відвідав директор Центру у Харкові Алікс де Гассар, метою візиту стало обговорення майбутнього співробітництва.

На виконання головних завдань на 2012/2013 н. р., а також відповідно до Стратегії інтеграції Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» у міжнародний освітній простір до 2015 р. у Міжнародну асоціацію університетів, що функціонує під егідою ЮНЕСКО, надано інформацію для публікації у «Міжнародному переліку університетів».

Поновлено контакти з Американською асоціацією юристів, зокрема, проведено зустріч з представником Асоціації Конні Постеллі, а також налагоджено зв'язки з президентом асоціації юристів Індіани, суддею вищого суду округу Морган – Джейн Спенсер Крейні. Досягнуто згоди про безоплатну передачу університету 25-ти англійських фільмів юридичної тематики для вивчення студентами англійської мови та судової системи США.

Уперше встановлено контакти з університетом Мангейму (Німеччина). Відбувся візит до нашого вузу проф. Мартіна Джерретта, який прочитав для студентів лекцію на тему «Арбітражні спори». Під час переговорів з проф. Джерреттом досягнуто згоди щодо підписання договору про співпрацю між університетами.

Відбувся візит до вузу представників делегації Університету м. Франкфурт-на-Майні під керівництвом професора кримінального права і кримінології Пітера Алексиса Альбрехта.

У рамках цього візиту проведено українсько-німецький семінар із питань права ЄС та українського законодавства. У семінарі взяли участь студенти, аспіранти, професори Університету Гете (м. Франкфурт-на-Майні) та нашого вузу.

Продовження семінару та підведення підсумків здійсниться в Університеті Гете (м. Франкфурт-на-Майні, Німеччина).

Налагоджено контакти з Посольством Держави Ізраїль в Україні. Так, 23 листопада відбувся візит до університету Другого секретаря Посольства, директора Ізраїльського культурного центру Давида Маміствалова, з яким проведено переговори про подальшу співпрацю. Борис Ханукаєв, дійсний член Асоціації малого бізнесу та підприємців Ізраїлю, прочитав студентам університету лекцію на тему «Економіка і юридичні аспекти малого бізнесу в Ізраїлі».

Установлено контакти з Казахським гуманітарно-юридичним університетом, досягнуто згоди щодо підписання договору про співпрацю та зв'язки з компанією Кью Ес (QS Quacquarelli Symonds) – найбільшою і найвпливовішою світовою освітньою мережею, яка, зокрема, займається складанням рейтингів університетів світу. Так, нашому вузу запропоновано взяти участь у рейтингах Top Universities 2013, першим кроком до цього стане розміщення базового профілю університету на сайті компанії.

Підписано Протокол про співпрацю між кафедрами цивільного процесу Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» та юридичного факультету Московського державного університету імені М. В. Ломоносова у 2013 р.

Університет відвідали експерти Програми НАТО «Удосконалення військової освіти». Метою візиту стала презентація можливостей програми, інформування фахівців НАТО щодо вимог до підготовки фахівців в нашому вузі, обговорення напрямків подальшого співробітництва у рамках Програми НАТО.

Університет взяв участь у міжнародній науковій відеоконференції «Студентська молодь в умовах глобалізації».

Відбувся візит Надзвичайного і Повноважного Посла Швейцарської Конфедерації в Україні Крістіана Шьоненбергера, який прочитав для студентів і викладачів лекцію «Відносини між Швейцарією та Україною – особливості політичної системи Швейцарії».

При цьому слід зауважити, що фактично припинилася співпраця з Хартфордширським університетом Великої Британії, тому нашим завданням є відновлення цієї важливої сфери діяльності.

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бюджетні видатки на підготовку фахівців в університеті на 2012 р. визначені та затверджені Міністерством освіти і науки України кошторисами доходів та видатків і склали 157445,0 тис. грн, зокрема, за такими показниками:

- заробітна плата – 76192,4 тис. грн;
- нарахування на заробітну плату – 27426,6 тис. грн;
- витрати на харчування студентів із числа дітей-сиріт – 1473,9 тис. грн;
- м'який інвентар та обмундирування для дітей-сиріт – 56,4 тис. грн;
- комунальні послуги – 4779,2 тис. грн;
- стипендії – 47516,5 тис. грн.

Надійшло асигнувань 157445,0 тис. грн.

Бюджетні кошти, одержані протягом 2012 р., використані повністю за цільовим призначенням. Заборгованості по виплаті заробітної плати, стипендії, допомоги та комунальних послуг на 01.01.2013 р. в університеті немає.

*Порівняльна таблиця надходження коштів
з Державного бюджету у 2009-2012 рр., тис. грн (рис. 40; 40, а)*

Витрати	2009	2010	2011	2012
Заробітна плата	60184,3	68652,6	70494,8	76192,4
Нарахування на зарплату	21382,4	24770,6	25248,6	27426,6
Витрати на утримання дітей-сиріт	899,6	1249,7	1429,0	1530,3
Комунальні послуги	6405,6	7396,5	1627,9	4779,2
Стипендії	38289,2	43138,3	47556,8	47516,5
Капітальні видатки	-	-	-	-
Всього	127161,1	145207,7	146357,1	157445,0

Згідно з даними таблиці прослідковується відсутність фінансування на капітальні видатки та значне зниження видатків на комунальні послуги.

За звітний період науково-дослідницька робота здійснювалася за прикладними цільовими програмами, що фінансувалися за кошти Державного бюджету та із власних надходжень науково-дослідного сектора і Науково-дослідного інституту правознавства згідно з їх функціональними повноваженнями. Із Державного бюджету надійшло 2057,2 тис. грн, по власних надходженнях – 85,0 тис. грн. Отримані для цього кошти використані повністю і за цільовим призначенням.

Кошти використовувалися на підставі єдиного кошторису та відповідно до вимог нормативних документів: першочергові – на виплату заробітної плати, стипендії та на виконання зобов'язань по комунальних платежах.

Доходи по спеціальному фонду у 2012 р. склали 177184,4 тис. грн, у тому числі кошти, одержані за навчання, згідно з укладеними договорами від господарської діяльності, оренди. Проте, незважаючи на значну суму доходної частини по спеціальних коштах, вартість споживання зростає достатньо стрімко, тому видаткова частина кошторису теж значна.

Видаткова частина кошторису складає 174802,7 тис. грн. У тому числі:

* заробітна плата – 53160,5 тис. грн;

- нарахування на заробітну плату – 18340,8 тис. грн;
- оплата комунальних послуг – 17961,2 тис. грн;
- на утримання установи – 41875,8 тис. грн;
- видатки на відрядження – 574,2 тис. грн;
- стипендії – 206,3 тис. грн;
- капітальне будівництво, капітальний ремонт – 42683,9 тис. грн.

Наші фінансові ресурси у першу чергу спрямовані на соціальний захист працівників університету, а отже, найбільш питому вагу становлять саме видатки на оплату праці, премії, матеріальну допомогу.

Другим за обсягом напрямком витратності кошторису та важливості платежів є капітальні видатки, необхідні для оновлення основних фондів та розвитку матеріально-технічної бази університету.

Порівняльна таблиця використання коштів спеціального фонду (власні надходження) на капітальні видатки (рис. 41)

Рік	Сума, тис. грн.
1987	193,00
2008	34833,00
2009	26904,00
2010	41785,00
2011	48049,00
2012	42683,9

Дані, наведені в таблиці, показують збільшення фінансових можливостей університету, що сприяє розвитку та утриманню його матеріально-технічної бази.

Простроченої заборгованості по розрахунках з установами, організаціями, банками, постачальниками та іншими організаціями, а також боргів по сплаті податків і зборів університет не має. Не існує заборгованості і по виплаті заробітної плати та стипендії. Обслуговування і використання бюджетних коштів, укладання договорів оренди нерухомого майна, закріпленого за навчальним закладом, здійснюється відповідно до встановленого порядку. Розрахунки в іноземній валюті у 2012 р. проводилися з Хартфордширським університетом Великої Британії за надання освітніх послуг за спільними магістерськими програмами у сумі 697881,31 грн, що еквівалентно 54000,0 англійських фунтів стерлінгів.

Власні надходження університету протягом 2012 р. за послуги, передбачені його статутними документами, є додатковими джерелами формування спеціального фонду нашого вузу.

МАТЕРІАЛЬНА БАЗА

Модернізація матеріально-технічної бази університету здійснюється в основному за рахунок власних коштів.

Нині матеріальна база вузу складається з учбових корпусів, гуртожитків, Палацу студентів, спортивного та лікувально-оздоровчого комплексів, численних адміністративно-господарських будівель, розташованих у містах Харкові, Сімферополі та Полтаві. Університет має достатню кількість аудиторій, навчальних і адміністративних площ. У цілому навчальний процес забезпечений

необхідною матеріально-технічною базою з сучасним інформаційним обладнанням, телекомунікаціями.

На балансі університету 18 учбових корпусів, 16 гуртожитків, Палац студентів, спортивні та культурно-розважальні центри, лікувально-оздоровчі комплекси та адміністративно-господарчі будівлі загальною площею 245 455,37 м², а саме:

– учбові корпуси загальною площею 110 488,27 м² (спортивні споруди – 10078,1 м²), розташовані у містах Харкові; Сімферополі та Полтаві;

– гуртожитки квартирної типу загальною площею 113 631,1 м² на 6 861 місце;

– адміністративно-господарчі будівлі загальною площею 11 022,9 м²;

– медично-оздоровчі центри та підприємства громадського харчування загальною площею 10 313,1 м².

*Динаміка росту матеріальної бази
2012-2013 рр. (рис. 42-43)*

Учбові корпуси

Рік	Найменування	Площа, м ²
2012	м. Полтава, пр. Першотравневий, 5	11 696,3
2013	Реконструкція спортзалу по вул. Пушкінській, 77	2901,0
Всього		14 597,3

Гуртожитки квартирної типу

Рік	Найменування	Площа, м ²	Кількість місць
2012	Капітальний ремонт гуртожитку по вул. Пушкінській, 106	11 326,00	715
2012	Будівництво гуртожитку по пр. Першотравневому, 5 у м. Полтаві	5 554,1	237
2012	Будівництво гуртожитку по вул. Пушкінській, 104є	12 477,4	514
Всього		29 357,5	1466

Крім того, за минулі роки введено в експлуатацію адміністративно-господарчі будівлі площею 11022,9 м², медично-оздоровчі центри та підприємства громадського харчування загальною площею 10 313,1 м².

Виконано значні роботи зі створення матеріально-технічної бази Полтавського юридичного інституту. Закінчено реконструкцію незавершеного об'єкта та введено в експлуатацію учбовий корпус зі спортивними залами та басейном загальною площею 11 696,3 м² по пров. Першотравневий, 5, де розміщено бібліотеку з читальним залом, книгосховище та зал для абонементів, аудиторії, зал для засідань, комп'ютерні класи. У цокольному поверсі знаходиться добре обладнана зручна їдальня із залами для студентів та викладачів. Для відпочинку та оздоровлення студентів у корпусі є спортивний зал з сучасним спортивним інвентарем, а також басейн. Для забезпечення житлом студентів Полтавського юридичного інституту в серпні 2012 р. також здано гуртожиток на 237 місць загальною площею 5 554,1 м². На території споруджено спортивний майданчик, де розмістилися футбольне поле зі штучним покриттям, волейбольний майданчик (рис. 44).

Завершено реконструкцію спортивного залу по вул. Пушкінській, 77, якою передбачено надбудову одноповерхової частини будівлі та прибудову трьохповерхової частини. У підвальному приміщенні розташовані роздягальні, душові, санітарні вузли, кімнати відпочинку, службові приміщення, облаштовані сучасними меблями та інвентарем. Передбачено 9 спортивних залів, пропускна спроможність яких становить 132 відвідувача за зміну. Вони оснащені сучасним різнофункціональним обладнанням, призначеним для занять груп здоров'я, загальної фізичної підготовки, ритмічної гімнастики, настільного тенісу, боксу та кікбоксингу, спортивних ігор, занять на тренажерах. Три спортивні зали та санвузол на першому поверсі доступні для інвалідів. Для їх безперешкодного доступу в будівлю влаштовано пандус (рис. 45).

Черговим етапом покращення житлових умов студентів стало проведення капітального ремонту в гуртожитках: № 3 по пр. Л. Свободи, 59а та № 4 по пр. Л. Свободи, 59б. Створено комфортні умови для проживання студентів.

Для розміщення універсального бібліотечного фонду, електронних ресурсів університету та збільшення аудиторного фонду у липні 2012 р. розпочато будівництво бібліотечного корпусу з блоком навчальних аудиторій загальною площею 15 600 м² по вул. Пушкінській, 84. Бібліотека призначена для студентів, аспірантів, викладачів, професорів та співробітників нашого вузу, з огляду на це передбачено створення 300-400 комп'ютеризованих читальних місць, обладнаних найсучаснішою технікою, сканерами, прин-

терами, Інтернет-комунікаційними мережами та он-лайн блогами для спілкування з кафедрами, деканатами, роботи з електронними, навчальними ресурсами країни та зарубіжжя (рис. 46).

На 2014 р. заплановано капітальний ремонт гуртожитку № 6, по пр. Л Свободи, 53; господарчого блоку по вул. Пушкінській, 106, а також поточні ремонти покрівель гуртожитків, складів по вул. Пушкінській, 104в, оновлення фасадів гуртожитку № 8 та учбового корпусу по вул. Динамівській, 4.

В університеті створено всі необхідні умови для відпочинку та оздоровлення студентів і викладачів, а саме: Центр первинної медико-санітарної допомоги та профілакторій «Юрист», функціонує сучасний комфортабельний санаторій-профілакторій «Березовий гай» з ідальнею на 100 місць, свердловинами для забезпечення відпочиваючих мінеральною водою.

Закінчується облаштування спортивних майданчиків для дітей та дорослих: поле для міні-футболу зі штучним покриттям, баскетбольний, волейбольний, дитячий майданчики, поле для бадмінтону, площадки для настільного тенісу та зі стінкою для великого тенісу, які будуть оснащені сучасним інвентарем і обладнанням. Співробітники університету можуть також добре відпочити на Чорному морі у комплексі «Примор'є».

Матеріальна база університету утримується в належному стані.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, УМОВИ ПРАЦІ, ВІДПОЧИНОК ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ

Один із важливих напрямів роботи ректорату і профспілкового комітету університету – вирішення питань соціального захисту викладачів, співробітників і студентів. Зобов'язання із забезпечення соціального захисту визначаються колективними договорами і виконуються в повному обсязі протягом багатьох років. У грошовому обсязі загальна сума, скерована на виконання цих зобов'язань у 2012 р., складає 41 714230, 24 грн.

Матеріальне забезпечення. Університет у 2012/2013 н. р., як і протягом усіх попередніх років, забезпечив у повному обсязі й без затримок виплату заробітної плати, відпускних, надбавок, доплат до заробітної плати, не зменшуючи їх жодному працівнику, та виплату грошової допомоги у розмірі посадового окладу на оздоровлення до щорічної відпустки усім співробітникам.

Середня заробітна плата (тис. грн.) у 2010-2013 рр. (рис. 47)

Рік	2010	2011	2012	2013
Показники	3544,28	3678,48	3910,00	4506,00

Збільшення середньої заробітної плати пов'язане з підвищенням упродовж року розмірів мінімальної заробітної плати та виплатою за рахунок економії коштів по фонду заробітної плати премій, надбавок до заробітної плати, матеріальної допомоги та інших виплат.

Крім того, згідно з колективним договором в університеті діє низка програм, за якими забезпечується додатковий соціальний захист не тільки працівників та студентів, а й ветеранів Великої Вітчизняної війни і ветеранів університету, які багато років працювали у вузі і зараз перебувають на заслуженому відпочинку. Матеріальна допомога надається також самотнім матерям, на лікування тяжкохворих, одруження, народження дитини, студентам-сиротам та ін. Усього у 2012 р. матеріальну допомогу було надано 308-ми особам на суму 1,5 млн грн.

Стипендії. Важливим джерелом соціального захисту є стипендіальне забезпечення студентів. У 2012 р. витрачено 47860,1 тис. грн. Це кошти Державного бюджету та власні надходження університету. З 1 вересня 2012 р. мінімальний розмір стипендії становить 730 грн, студента-відмінника – 790 грн. До того ж студенти, які досягли особливо високих результатів у навчанні і науково-дослідницькій діяльності, одержують стипендії: Президента України, Верховної Ради України; Кабінету Міністрів України.

Крім бюджетних коштів стипендія виплачувалась з інших додаткових джерел фінансування: стипендія О. С. Масельського, стипендія Полтавського міського голови, стипендія імені заслуженого професора В. В. Сташиса.

Із метою підтримки талановитих та обдарованих студентів і аспірантів 27 осіб нагороджені і отримують стипендію імені Ярослава Мудрого та стипендію Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

Управління освіти м. Харкова 15-ти студентам із числа дітей-сиріт, які у 2012 р. були зараховані на перший курс, виплачує додатково до соціальної стипендії, розмір якої становить 1760 грн, ще по 100 грн.

Житло. Ми добре розуміємо нагальність вирішення житло-

вої проблеми для багатьох членів колективу вузу, але, на жаль, ректорат і профспілковий комітет надати дієву допомогу у її вирішенні поки що не мають можливості, крім підтримки в одержанні пільгових кредитів на будівництво житла для молодих науковців.

Умови праці та навчання. Університет має сучасні умови для проведення навчально-виховного процесу, науково-дослідницької роботи, студентського дозвілля та побуту. Матеріальна база не тільки підтримується у належному стані, а й продовжує розвиватися. Забезпечується виконання вимог щодо техніки безпеки, відповідно до чинного законодавства надаються пільги працівникам, зайнятим на роботах зі шкідливими та важкими умовами праці.

Відпочинок та оздоровлення. Продовжують приймати і оздоровлювати членів нашого колективу та їх родини санаторій-профілакторій університету «Березовий гай», де у цьому році оздоровилося 1260 осіб, та база відпочинку «Примор'є», де відпочило понад 700 осіб. Крім того, за путівками з Фонду соціального страхування оздоровилося 18 осіб, надано 32 путівки в дитячі оздоровчі табори. На придбання та здешевлення путівок для працівників університету, а також на лікування та придбання медикаментів для важкохворих виділялися необхідні кошти.

СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНА РОБОТА

Соціально-виховна робота зі студентами здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту університету, рішень вченої ради, наказів і розпоряджень ректора, а також згідно з Планом основних заходів із соціально-виховної роботи в університеті на 2012/2013 н. р.

Основними напрямками соціально-виховної роботи зі студентами в минулому навчальному році було: сприяння діяльності студентських громадських організацій, клубів і об'єднань; інформаційне забезпечення студентів, підтримка й розвиток їх соціальних ініціатив; організація зайнятості студентів у позанавчальний час; вивчення проблем студентства та організація психологічної підтримки, консультаційної допомоги; проведення культурно-масових, фізкультурно-спортивних, науково-просвітніх заходів, організація дозвілля студентів тощо.

Головними завданнями соціально-виховної роботи зі студентами є створення активного соціально-педагогічного середовища, що сприяє творчому саморозвитку та самореалізації студентської

молоді; формування у студентів етичних, духовних, культурних цінностей і потреб, етичних норм і загальноприйнятих правил поведінки в суспільстві; залучення молоді до набуття соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу; відновлення і вшанування національної пам'яті; задоволення потреб особи в інтелектуальному, культурному, естетичному і фізичному розвитку; удосконалення професійної компетентності; консолідація діяльності структурних підрозділів університету щодо соціально-виховної роботи.

Упродовж минулого навчального року Рада з соціально-виховної роботи координувала позанавчальну та соціально-виховну роботу зі студентами в структурних підрозділах університету і об'єднаннях студентів, відповідно до плану роботи систематично проводила засідання.

Згідно із планом основних заходів з соціально-виховної роботи інститутами та факультетами нашого вузу проведено низку заходів: зустрічі студентів із заслуженими професорами університету, День бібліотеки, День інституту (факультету), День відмінника, День правничої кар'єри – “Твоя професія”, День студента. Пройшли «круглі столи» на тему: «Спорт в нашому житті», «Родина та спорт»; День Перемоги: «Ніхто не забутий, ніщо не забуте»; «Європейська свідомість молоді України» до Дня Європи; а також Краєзнавча вікторина «Харків. Що? Де? Коли?»; День газети «Vivat Lex»; Вечір-реквієм до роковин голодомору; Вшанування пам'яті героїв; щорічні заходи Асоціації випускників університету; Міжнародний день письменності (грамотності); вікторина «Мова – душа народу» до Європейського Дня мов; Міжнародний день музеїв (екскурсії); День Університету; День української писемності та мови; День студента “Студентський листопад”; День Соборності.

Також проводилися різні акції: «Висади дерево»; «Добром примножимо добро»; «Збережемо планету чистою»; «Студенти за здоровий спосіб життя»; «Допоможемо дітям»; «Усім шкідливим звичкам – стоп!»; «Основи здорового харчування»; «Молодь обирає здоровий спосіб життя»; «Твоє здоров'я у твоїх руках»; «СНІД – чума XXI століття»; «Наркотики: чи варто?»; «Крапля милосердя»; Благодійна акція «Серце до серця»; «Будь обережним, цінуй здоров'я, стань щасливим»; «Світ без насильства».

Названі мною та інші заходи сприяють підвищенню загальної, правової культури наших студентів, їх патріотичному вихованню.

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ. КУЛЬТУРНО-МАСОВА РОБОТА

У серпні 2013 р. виповнилося дев'ять років Культурно-просвітницькому центру «Палац студентів Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого».

Успішна діяльність Палацу протягом дев'яти років стала підтвердженням ефективності та необхідності подібного закладу культури не тільки в житті університету, а й міста та країни у цілому. Це той випадок, коли і форма, і зміст діяльності Палацу студентів співпали.

За ці роки проведено близько 550-ти заходів нашого університету, міських та обласних, всеукраїнських та міжнародних, у тому числі концертів, фестивалів, тематичних днів, конференцій, творчих звітів, зустрічей, декад тощо.

Справжнім святом пісні став VI Міжнародний фестиваль естрадної пісні ім. К. І. Шульженко, що відбувся 18-21 вересня 2012 р., в якому взяли участь 20 молодих виконавців - лауреатів Міжнародних конкурсів із Росії, Молдови, України, Ізраїлю, Греції і Білорусі, у тому числі з міст: Сімферополь, Тель-Авів, Київ, Салоніки, Донецьк, Рівно, Харків, Запоріжжя, Львів, Белгород, Севастополь, Луганськ, Кишинів, Партеніт.

До складу журі увійшли майстри мистецтв України, Ізраїлю, Білорусі. Виконавці мали дуже високий професійний рівень, і приємно зазначити, що як і на V на VI фестивалі Гран-прі завоював наш виконавець Віталій Лашко, друге місце виборола також наша солістка Вікторія Веннікова.

Учасників та організаторів фестивалю привітали Президент України, міністр культури, губернатор та мер міста, голова обласної ради.

На адресу фестивалю також надійшли привітання від таких грандів – майстрів вокалу, як Алла Пугачова, Йосиф Кобзон, Софія Ротару, Надія Бабкіна, Таїсія Повалій, Едіта П'єха, а також сина Клавдії Іванівни Шульженко – Ігоря Кемпера - Шульженка.

Велику допомогу у проведенні цього міжнародного вокального форуму надали Міністерство культури України, Харківська міська рада, Харківська обласна державна адміністрація, наш університет, численні меценати та спонсори.

Вже другий рік поспіль з 17 по 20 травня Палац студентів приймає учасників V Міжнародного фестивалю короткометражного

кіно «Харьковская сирень».

Почесними гостями фестивалю були провідні майстри кіно Росії, Франції, України: кінорежисер Володимир Фокін, сценарист Аркадій Інін, відомі кіноактори Ален Делон, Мілен Демонжо, Мішель Мерсьє і багато інших. Учасників фестивалю привітали губернатор та мер міста.

Гості фестивалю та глядачі відмітили дуже гарну режисерську роботу театралізованого відкриття фестивалю Ігоря Галенка – головного режисера Палацу студентів та виконавську майстерність наших артистів.

У звітному році у Палаці студентів, або поза Палацом, проведено понад 60 творчих заходів, в яких брали участь всі художні колективи та окремі виконавці нашого театру (рис. 48).

Зараз у Палаці студентів працює 21 творчий колектив, що у 2 рази більше ніж на час його відкриття у 2004 р. Усі ці колективи ви знаєте.

У минулому році майже всі колективи і окремі виконавці, які брали участь у фестивалі «Студентська весна», а саме: вокальний ансамбль «Домінанта», театр естрадного танцю, Іван Нетепенко (акордеон), ансамбль бального танцю, вокаліст Владислав Герасименко, стали його лауреатами. Є досягнення і перемоги і в інших конкурсах. Так, Марія Дивинська виборола I місце на IV Міжнародному фестивалі вокалу у м. Яремча «Студія Домінанта», I місце також посів наш театр естрадного танцю на телевізійному Міжнародному фестивалі хореографічного мистецтва «Ялтинський берег».

Ян Костирко став лауреатом I премії на міжнародному пісенному фестивалі «Від Черемошу до Прута» і фестивалю «Мистецькі барви» (м. Прилуки), а лауреатом фестивалю «Song test» став Владислав Герасименко.

За останні 2 роки значно виріс професійно наш жіночий вокальний ансамбль, про що говорять такі здобутки: Гран-прі міжнародного фестивалю у Луганську, I премія на міжнародному фестивалі «My world-art» у Харкові.

На міжнародному фестивалі мистецтв «Art Весна» у Києві театр естрадного танцю виборов I місце.

Диплом лауреата XIV Міжнародного театрального фестивалю у м. Вільнюс (Литва) отримав наш молодіжний драматичний театр університету.

Нас постійно радують своєю виконавчою майстерністю за-

служена артистка України Світлана Сидорова; володар Гран-прі Міжнародного вокального конкурсу ім. І. Дунаєвського Наталія Шкурко; лауреати міжнародних та національних конкурсів Вікторія Веннікова і Ян Костирко; володар Гран-прі VI Міжнародного фестивалю-конкурсу ім. К. І. Шульженко Віталій Лашко; лауреат всеукраїнських конкурсів Юлія Толстенко та наші нові вокалісти – лауреати міжнародних конкурсів Влад Герасименко, Олександр Федорченко.

Ректорат постійно приділяє увагу поліпшенню матеріально-технічної бази Палацу студентів, забезпеченню необхідним технічним обладнанням. Придбано обладнання на суму понад 80 тис. грн, костюмів, взуття для колективів – на загальну суму біля 90 тис. грн. Проведена ревізія, профілактика та ремонт обладнання сцени.

Щодо перспектив – тут колективу Палацу студентів необхідно зосередитися на трьох найголовніших напрямках: 1) зростання професіоналізму та творчої майстерності існуючих колективів і окремих виконавців; 2) створення нових колективів, пошук та залучення до роботи талановитих керівників, а також селекційна робота зі студентами, особливо першокурсниками; 3) удосконалення технічних засобів звукорежисури, художнього освітлення, відеоряду, відеокліпів, відтворення замкнутого технічного циклу; продовження активної роботи щодо пошиву або придбання необхідних костюмів, реквізиту із метою розширення творчого репертуару колективів; а також щодо впровадження більш сучасних і досконалих технічних ефектів, у тому числі важкого диму, світлових ефектів (крім «Зоряного неба», необхідний ще один багатоплановий освітлювальний задник), вогняних факелів-спалахів тощо.

СПОРТИВНА РОБОТА

Фізичне виховання і спорт є невід'ємною складовою формування загальної та професійної культури майбутнього юриста, збереження і зміцнення здоров'я, організації та забезпечення здорового способу життя, підвищення рівня працездатності, створення умов для активної освітянської діяльності.

Спортивна робота в університеті ведеться протягом всього навчального року і здійснюється у таких формах: обов'язкові заняття та робота спортивно-оздоровчих секцій, передбачених навчальним планом; масові спортивні та оздоровчі заходи, спартакіади уні-

верситету; самостійні навчально-тренувальні заняття у спортивних секціях, командах, у тренажерних залах; виховна робота викладачів спортивних кафедр у гуртожитках щодо самостійних занять ранковою гімнастикою, оздоровчим бігом, плаванням тощо; зустрічі зі студентами із питань здорового способу життя, профілактики тютюнопаління, вживання наркотичних засобів, пияцтва; участь студентів університету у спортивних змаганнях різного рівня – Олімпійських іграх, чемпіонатах та кубках світу, Європи та України, загальнодержавних та регіональних універсіадах та спартакіадах. Наш вуз бере участь у всіх спортивно-масових заходах, які організуються в м. Харкові та Харківській області. У газеті «Vivat Lex», на сайті університету, сайті Міністерства освіти і науки України, в інших електронних та друкованих ЗМІ висвітлюються досягнення наших спортсменів із різних видів спорту.

В університеті працюють 6 спортивних клубів: шаховий, волейбольний, плавальний, клуб спортивних видів боротьби, боксу та кікбоксингу, олімпійських видів боротьби.

Крім клубів в університеті працюють спортивно-оздоровчі секції для студентів і викладачів: з бадмінтону, спортивної аеробіки та черлідінгу, чоловічого та жіночого баскетболу, бриджу, чоловічого та жіночого волейболу, плавання, легкої атлетики, чоловічого та жіночого гандболу, футболу, атлетичної та оздоровчої гімнастики. У цих секціях займаються понад 1000 студентів та більше 250 викладачів.

Із року в рік проводяться спартакіади університету серед інститутів та факультетів із волейболу, бадмінтону, баскетболу, шахів, настільного тенісу, легкої атлетики, плавання, шашок, футболу. За підсумками змагань 2012/2013 н. р. місця розподілилися так: I – Інститут підготовки кадрів для органів прокуратури (директор – І. В. Бенедик); II – Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України (директор – В. І. Маринів); III – Інститут підготовки слідчих кадрів для МВС України (директор – Є. О. Алісов).

Також постійно проводяться спартакіади серед гуртожитків. За підсумками змагань 2012/2013 н. р. I місце посів гуртожиток № 13; II – гуртожиток № 8, III – гуртожиток № 3.

Спортивний клуб, кафедри фізичного виховання разом із первинною профспілковою організацією традиційно проводили змагання серед викладачів та співробітників, присвячені знаменним датам: Дню університету та Дню Перемоги.

Наш вуз має значні досягнення в розвитку професійного спо-

рту – спорту високих досягнень.

Серед студентів, аспірантів та співробітників вузу 4 заслужених майстри спорту, 7 майстрів спорту міжнародного класу, 13 міжнародних гросмейстерів, 29 майстрів спорту, 1 заслужений тренер України та 1 заслужений працівник фізичної культури та спорту України.

За результатами участі в чемпіонатах та кубках України, Європи та світу, студентських універсиадах і спартакиадах наш вуз у 2012/2013 н. р. здобув 240 медалей, з них 91 золота, 60 срібних та 89 бронзових (рис. 49)

Слід зазначити, що за останні роки спортсмени університету на змаганнях різного рівня за навчальний рік завойовують не менше 200 – 240 медалей різного гатунку.

Студенти університету взяли участь у Всеукраїнській літній Універсіаді 2013 р., де підтвердили свій високий рівень. Зокрема, борці у командному заліку вибороли I місце з боротьби самбо та II з дзюдо.

У поточному році університет провів уже 8-й міжнародний турнір із шахів «Феміда», в якому взяли участь міжнародні гросмейстери і майстри спорту.

Уперше в Харкові нашим вузом спільно з громадською організацією «Київський швидкубінг» були проведені міжнародні змагання зі швидкого складання кубика Рубіка, в якому взяли участь понад 100 учасників, що змагалися в 19 категоріях: складання кубика Рубіка ногами, із закритими очима; однією рукою та ін. (рис. 50).

У липні 2013 р. у м. Казань (Російська Федерація) відбулася XXVII Всесвітня літня універсіада, в якій взяли участь наші студенти: Олександр Гвоздик (бокс), Володимир Онищук (шахи), Станіслав Ретинський (дзюдо), Марина Черняк (дзюдо), Інна Черняк (самбо), Кирило Мельниченко (самбо).

Можна стверджувати, що наша команда продемонструвала відмінні результати:

- заслужений майстер спорту з боксу Олександр Гвоздик став переможцем і отримав золоту медаль на XXVII Всесвітній літній універсіаді (м. Казань), а у складі збірної команди України став срібним призером Всесвітньої серії боксу (WSB);

- майстер спорту Інна Черняк стала срібним призером XXVII Всесвітньої літньої універсіади (м. Казань) з самбо та пере-

можцем XI літньої універсиади України з дзюдо;

- майстер спорту міжнародного класу Марина Черняк стала бронзовим призером XXVII Всесвітньої літньої універсиади (м. Казань) та бронзовим призером Кубку Європи з дзюдо.

Кращих результатів у 2012/2013 н. р. досягли:

- заслужений майстер спорту, міжнародний гросмейстер з шахів Анна Ушеніна стала чемпіонкою світу в особистому та командному заліку. Вона нагороджена орденом княгині Ольги II ступеня, почесною грамотою Харківської міської ради, призом «Шаховий гетьман України»;

- заслужений майстер спорту, міжнародний гросмейстер з шахів Олександр Моїсеєнко став чемпіоном Європи в особистому заліку, нагороджений почесною грамотою Харківської міської ради, призом «Шаховий гетьман України»;

- заслужений майстер спорту, міжнародний гросмейстер з шахів Павло Ельянов переміг на міжнародному турнірі в Рейк'явіку нагороджений призом «Шаховий гетьман України»;

- збірна команда університету з шахів – чемпіон України серед клубних команд;

- міжнародний гросмейстер з шахів, тренер шахового клубу університету та жіночої збірної команди України, яка стала чемпіоном світу, М. Л. Бродський отримав звання «Заслужений тренер України»;

- збірна команда університету з плавання посіла друге місце в боротьбі за Кубок України;

- Денис Шкатула став чемпіоном світу з шашок та виконав норматив майстра спорту міжнародного класу;

- Данило Запорожський у складі збірної України з рукопашного бою став чемпіоном світу;

- команда університету з футболу посіла друге місце на турнірі «Metalist Student League»;

- тренер клубу боксу та кікбоксінгу Е. А. Карницький отримав звання заслуженого працівника фізичної культури та спорту України;

- майстер спорту міжнародного класу з боротьби дзюдо Станіслав Ретинський виграв чемпіонат України та на чемпіонаті і Кубку Європи з дзюдо став бронзовим призером;

- майстер спорту з боротьби самбо Кирило Мельниченко виграв чемпіонат та Кубок України, Всеукраїнську універсиаду та на

Кубку світу з самбо в Республіці Білорусь став бронзовим призером;

- майстер спорту Олександр Плетенко виграв Кубок України, став бронзовим призером чемпіонату Європи з бойового самбо та бронзовим призером Кубку світу (Рис. 51-54).

Для занять фізичною культурою та спортом у нас створено всі необхідні умови. У навчальних корпусах і гуртожитках вузу функціонують спортивні та тренажерні зали, спортивні майданчики. Крім того, у цьому році побудований один із кращих у місті навчально-спортивний комплекс, де є спортивні та тренажерні зали, зал боксу, зал аеробіки тощо.

Спортивні успіхи у фізкультурно-оздоровчій роботі сприяють піднесенню іміджу університету, впливають на формування розуміння необхідності дбайливо ставитися до свого здоров'я, дотримуватися здорового способу життя.

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Система органів студентського самоврядування, виступаючи самостійною формою самоорганізації студентів в університеті, здійснює свою діяльність на рівні вузу в цілому, інститутів, факультетів, академічних груп та гуртожитків. Найважливіше завдання студентського самоврядування – забезпечення гармонійного розвитку майбутніх юристів, тобто допомога у набутті знань і вмінь у професійних справах, створення можливості самореалізації у науковій, культурно-масовій, спортивній, соціальній, виховній та інших сферах.

Органи студентського самоврядування, виконуючи свої функції у тісній співпраці з ректоратом та керівництвом інститутів і факультетів, залучені до вирішення питань функціонування університету, включаючи проведення наукових, культурних, спортивних, соціальних та виховних заходів. У 2012/2013 н. р. наш вуз витратив близько 700 тис. грн на потреби органів самоврядування та заходи, що ними проводяться.

У 2012/2013 н. р. проведені заходи за наступними напрямками:

1. Спортивний :

– 26 травня 2013 р. – соціально-оздоровча і благодійна акція «*Run, Kharkiv, Run!*», яка пройшла у Центральному парку культури і відпочинку імені М. Горького. Це був перший такий загальноміський захід, проведений силами студентів університету. У ньому взя-

ли участь 694 учасники. Головною метою стала популяризація здорового способу життя, заняття спортом, зміцнення здоров'я та відмова від шкідливих звичок. Ініціатор та головний організатор проекту – студентське самоврядування та ректорат Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», співорганізаторами стали молодіжні організації AIESEC та Enactus, Національний Кредит Банк, НВК «Гірничі машини», «Громада Харкова» і Центральний парк культури і відпочинку імені М.Горького (рис. 55);

– 16-18 листопада 2012 р. – загальноуніверситетський *футбольний турнір*, в якому взяли участь 8 гуртожитків м. Харкова. Турнір проведено на стадіоні «Металіст»; I місце посів гуртожиток № 15 НУ «ЮАУ імені Ярослава Мудрого»; II місце – гуртожиток № 2 НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»; III місце – гуртожиток № 17 ХНУ ім. В. Н. Каразіна.

Переможці отримали приз – тенісний стіл. Турнір відбувся за підтримки профспілкового комітету студентів університету. Основною метою заходу було залучення студентів до здорового способу життя;

– 29 березня 2013 р. – конкурс-змагання *«Козацькі розваги»* між факультетами університету. Основною метою змагань стала популяризація здорового способу життя серед студентів. Переможцями даного конкурсу були визнані студенти військово-юридичного факультету. Конкурс організовано за підтримки ректорату, профспілкового комітету студентів та кафедр фізичного виховання (рис. 56).

2. Науковий :

– у жовтні 2012 р. за ініціативи членів правління студентського самоврядування відновлено роботу студентського гуртка *«English Speaking Club»*, слухачами якого є понад 20 студентів університету. Особливістю діяльності гуртка стало вивчення студентами англійської мови у неформальній обстановці за допомогою різноманітних інтерактивів та зустрічей з особами, що є носіями англійської мови;

– 2 листопада 2012 р. за ініціативи студентського самоврядування та у співпраці з гуртком з міжнародного права відбулася відкрита лекція канд. юрид. наук, доц. кафедри міжнародного права О. В. Сенаторової на тему *«Основи дипломатичного протоколу»* для студентів, які цікавляться міжнародними відносинами та дипломатичним протоколом. Лекція зібрала понад 90 учасників із різ-

них факультетів та інститутів вузу;

– листопад 2012 р. – *встановлено співпрацю з Європейською молодіжною лігою* щодо участі студентів нашого вузу у Міжнародному студентському форумі лідерів студентського самоврядування Польщі та України, який відбувся 22 листопада у м. Люблін.

3. Виховний :

– 18 жовтня 2012 р. – акція *«Обміняй цигарку на цукерку»* пройшла одночасно у всіх корпусах університету. Протягом дня студенти та викладачі обмінювали цигарки на солодоці. Акція проводилася з метою заклику студентів до відмови від такої шкідливої звички, як паління;

– 8-13 квітня проведено захід *«Тиждень ідеального відвідування»* серед академічних груп університету в цілях підвищення рівня відвідування занять та якості суспільної та громадської діяльності НУ «ЮАУ імені Ярослава Мудрого». Ініціатором виступило студентське самоврядування за підтримки ректорату та профспілкового комітету студентів;

– 17 травня 2013 р. – *День донора крові* проведено для усвідомлення важливості добровільної дії і заохочення більшої кількості людей здавати кров. У заході взяли участь 82 студенти нашого вузу;

– протягом 2012/2013 н. р. на кожному з факультетів та в кожному інституті було проведено збір коштів для дітей-сиріт. За результатами даної акції відбулися поїздки у дитячі будинки *«Щастя на крилах»* – така акція покликана допомогти онкологічно хворим дітям(рис. 57-58);

– грудень 2012 р. – правління студентського самоврядування було відзначено Подякою Харківської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури за самовіддану плідну діяльність та високу громадську позицію у справі охорони та збереження історико-культурної спадщини України.

4. Культурно - масовий :

– жовтень – грудень 2012 р. – конкурс *студентських відео-презентацій*. Кожен учасник даного конкурсу мав відзняти відео-презентацію університету тривалістю до трьох хвилин, яка охоплювала б якомога більше напрямків діяльності нашого вузу. Особливістю цього заходу стало те, що конкурсанти мали озвучити свою презентацію англійською мовою. Переможцями проекту визнано курсантів Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України;

– листопад – березень 2012 р. – конкурс «*Студент року*», у якому взяли участь студенти всіх денних факультетів та інститутів університету, у тому числі Полтавського та Кримського юридичних інститутів. Мета конкурсу – виявлення та відзначення студентів, які мають значні досягнення у навчальній, науковій, спортивній, культурно-масовій та творчій діяльності;

– 18 листопада 2012 р. – екскурсія до Дня студента у місто Святогорськ для переможців конкурсу «*Краща група 2011 – 2012 навчального року*»;

– 16-25 листопада 2012 р. – фотоконкурс «*Студентські роки*» проведено з метою виявлення творчих і талановитих фотографів-аматорів, сприяння розвитку їх здібностей і стимулювання соціальної активності студентства;

– з січня 2013 р. стартував проект «*Інтернет-приймальня студентського самоврядування та проректор з навчальної роботи*». У рамках даного проекту кожен студент може в режимі «on-line» поставити питання будь-якому представнику студентського самоврядування університету та проректору з навчальної роботи;

14 лютого 2013 р. – акція «*Пошта закоханих*», яка пройшла одночасно у всіх корпусах університету;

– з лютого 2013 р. розпочав роботу розважальний проект для студентів «*ЮРКА +1*»;

– лютий – березень 2013 р. – конкурс краси «*Міс НУ «ЮАУ імені Ярослава Мудрого*». У заході взяло участь близько 50 студенток нашого вузу;

– березень – квітень 2013 р. – конкурс «*Краща група*». Визначення кращих груп на кожному з факультетів здійснювалося на підставі: аналізу рівня успішності групи за результатами двох останніх екзаменаційних сесій; участі студентів групи у громадському житті факультету та вузу; участі в наукових конференціях, семінарах, олімпіадах в університеті та за його межами; наявності у групі студентів, які отримували відзнаки, премії, подяки; участі студентів у різноманітних спортивних, культурно-масових заходах тощо.

За результатами відбору найкращі групи факультетів (інститутів) представляли на розсуд комісії відеопрезентації про свої групи;

– 25-27 квітня 2013 р. – День відкритих дверей для абітурієнтів проведено студентським самоврядуванням та приймальною комісією університету;

– 5 квітня 2013 р. – представлено університет на зустрічі з

віце-прем'єр-міністром України К. І. Грищенком, на якій широко обговорювалися питання стосовно майбутнього студентів Харківщини.

Студентським самоврядуванням університету налагоджені тісні контакти із Молодіжною радою при Харківській обласній державній адміністрації, Всеукраїнською студентською радою, адміністраціями середніх шкіл Харківського регіону, Організацією захисту культурних пам'яток Харкова, Організацією “Червоний Хрест”, органами студентського самоврядування інших ВНЗ України.

Крім того, за активної участі представників студентського самоврядування проходили перевірки гуртожитків, здійснювалися виховні бесіди з порушниками порядку проживання у гуртожитках та студентами, що мають значну кількість пропущених занять та, відповідно, академічні заборгованості.

АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО»

У березні 2012 р. на Установчих зборах було створено Асоціацію випускників Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Головою Асоціації обрано заслуженого юриста України, суддю Верховного Суду України та СРСР у відставці Віктора Івановича Кононенка. До Правління Асоціації увійшли видатні випускники нашого університету. Метою даної організації є зміцнення зв'язків між випускниками, студентами та науково-педагогічним складом, об'єднання випускників різних поколінь у співтовариство, яке сприятиме збереженню і примноженню традицій вузу, виробленню та реалізації ідей подальшого його розвитку, наданню допомоги вченим, науковцям, талановитій творчій молоді, випускникам в їх особистому та професійному зростанні (рис. 59).

Асоціація випускників університету – молода організація, що тільки-но робить перші кроки у своїй діяльності та розвитку, але вже за перший рік встигла здійснити багато що.

Так, 29-30 жовтня 2012 р. в університеті відбулося підписання трьохсторонніх договорів про співробітництво між Національним університетом «Юридична академія України імені Ярослава Мудро-

го», Асоціацією випускників та роботодавцями щодо відбору кращих студентів вузу для проходження ними стажування та подальшого працевлаштування. Підписані подібні договори з ВАТ «Турбоатом», ПАТ банк «Меркурій», ПАТ «Мегабанк», Харківським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України, юридичною фірмою «Глобус». За результатами конкурсу було направлено на стажування 14 кращих студентів (рис. 60).

Асоціацією підписано Меморандум про співробітництво з Асоціацією правників України, Союзом юристів України та Спілкою адвокатів України. Метою підписання зазначених документів є розвиток співробітництва в межах своїх функцій та повноважень по провадженню культурної, освітньої та наукової діяльності у сфері права, розвитку громадянського суспільства, захисту прав та законних інтересів людини тощо. Співробітництво полягає також в обміні інформацією, участі у проектах та програмах, що розробляються або реалізуються спільно чи окремо кожною з організацій.

Так, 21 березня 2013 р. зареєстровано Всеукраїнське друковане видання «Вісник Асоціації випускників Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Воно стане трибуною для спілкування випускників різних років.

За час існування Асоціації проведено низку майстер-класів та наукових конференцій за участю видатних правників. Асоціація бере участь у соціальних та благодійних заходах.

Асоціація випускників сприяє розвитку матеріальної бази вузу. З цією метою 16 травня 2013 р. відбулося вручення університету подарункового сертифікату на проекційний екран та проектор короткофокусний від Асоціації випускників та її генерального партнера – юридичної фірми «Глобус».

Щодо заходів на нинішній навчальний рік, то Асоціацією планується започаткування проекту «Школа професійної майстерності»; продовження роботи з організації стажування і працевлаштування наших випускників, розширення та поглиблення міжнародної діяльності.

Як бачимо, Асоціації вдалося за короткий час здійснити значний обсяг дуже важливої і корисної для університету роботи.

Дозвольте від усього нашого колективу висловити слова щирої вдячності Асоціації випускників університету, її правлінню, побажати натхнення і подальшої плідної діяльності на благо рідного вузу.

Вельмишановні колеги! Наші досягнення – це спільна заслуга усього колективу, який перетворив Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» на один із найвідоміших вузів в Україні та за її межами, найкращий вищий юридичний навчальний заклад, сподіваюсь, не тільки нашої держави.

Університет упровадив нові напрямки підготовки юридичних кадрів, ідею безперервної освіти. Проводиться робота по вдосконаленню навчального процесу, розширенню передових методів навчання, інтеграції освіти, науки і юридичної практики. У навчальний процес уведені дисципліни, пов'язані з розширенням переліку спеціальностей підготовки фахівців – «Інтелектуальна власність», «Судова експертиза», «Міжнародне право».

Вирішені також й інші завдання, поставлені перед університетом. Створюються нові кафедри, поглиблюється спеціалізація, зміцнюються творчі зв'язки з юридичними вузами України, відповідними центрами юридичної науки. Надалі розвивається матеріальна база, про що вже вказувалося вище.

Зроблено дуже багато в усіх напрямках життєдіяльності вузу, але, безумовно, потрібно зробити ще більше як у розширенні профілю університетської підготовки, так і вирішенні навчальних, наукових проблем, багатоканальної системи фінансування наукових досліджень, будівництва тощо. Головне – забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних до інноваційного типу життя.

Як видно з доповіді, минулий навчальний рік приніс нам чимало здобутків, але поставив і нові завдання. Вже традиційно на початку кожного навчального року ми визначаємо головні напрями розвитку на рік та на перспективу.

Шановні учасники зустрічі! У сфері вищої освіти, як і в інших сферах суспільного життя, відбуваються значні зміни, інколи неоднозначні процеси, на які не можна не реагувати. Починаючи із цього навчального року ми переходимо від регіонального набору за напрямками до відкритого конкурсу по кожному інституту і факультету, крім Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ, Інституту підготовки слідчих кадрів для МВС України, військово-юридичного факультету та факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби. До речі, набір на I-й курс інституту СБУ в цьому році не проводився.

Вступна компанія показала значне зростання конкурсу у всіх інститутах і факультетах при загальному скороченні обсягів державного замовлення на підготовку фахівців із вищою освітою як бакалаврів, так і спеціалістів і магістрів. У зв'язку з цим виникають проблеми виконання замовлень на підготовку фахівців від окремих міністерств і відомств, оскільки направлення фактично не відіграють ніякої ролі при вирішенні конкурсного відбору. Проте це ще не все. Постають питання про засади організації і проходження практики, практики-стажування, державного розподілу і в цілому працевлаштування наших випускників. Ректорату, директорам інститутів і деканам факультетів потрібно ретельно проаналізувати ці питання і знайти шляхи їх вирішення.

Потрібно розглянути і питання щодо запровадження нових напрямків підготовки (спеціальностей і спеціалізацій), відкриття нових факультетів, кафедр. Отже, слід зробити все можливе для забезпечення набору і ліцензування за новими напрямками підготовки та розв'язати інші проблеми, тим більше, що у нас з'являться можливості по забезпеченню навчального процесу приміщеннями після завершення будівництва ресурс-центру, питання щодо наповнення якого, як вже вказувалося, нам слід якнайшвидше вирішувати.

Є ще одна важлива проблема. Країна вже живе в умовах ринкових відносин. А чи готові наші випускники до цього? Наскільки вони знають ази бізнес-культури, підприємництва. Безумовно, впровадження в практику «корпоративного» юриста має привести до певних зрушень. Вважаю, що це стосується внесення певних змін у навчальні плани підготовки юристів і на інших факультетах та в інститутах.

Таким чином, зважаючи на згадані вище проблеми, на наш погляд, доцільно підготувати Концепцію інноваційного розвитку університету за всіма напрямками на два-три роки та найбільш віддалену перспективу, всебічно її розглянути та затвердити на Конференції трудового колективу (засіданні вченої ради).

Ми повинні бачити шляхи подальшого поступу в утвердженні нашого вузу як кращого і найбільш конкурентоспроможного.

Прохання обговорити цю доповідь на засіданнях кафедр та в інших структурних підрозділах університету.

Дякую за увагу. Бажаю міцного здоров'я, благополуччя, плідної праці й нових творчих звершень.

ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ НА 2013-2014 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Ректорату створити робочу групу для підготовки Концепції інноваційного розвитку університету на період до 2016 року та подальшу перспективу – до 2021 р. (відповідальний – ректор В. Я. Тацій).

2. На виконання Плану розвитку університету до 2020 р. зосередити зусилля на посиленні кадрового потенціалу з метою забезпечення у штаті університету числа осіб професорсько-викладацького складу, що мають наукові ступені та вчені звання, на рівні 85 % від загальної кількості та забезпечити зростання кількості докторів наук до 140 осіб, що передбачено вимогами до дослідницьких університетів (відповідальний – ректор В. Я. Тацій).

3. Здійснити заходи щодо вдосконалення структури університету, закріплення певних кафедр за інститутами та факультетами з урахуванням спеціалізації підготовки фахівців (відповідальні – ректор В. Я. Тацій, перший проректор Ю. П. Битяк).

4. У 2013/2014 н. р. завершити створення електронної версії бібліотеки рідкісних видань та забезпечити надання доступу користувачам до бібліотеки, у тому числі на платній основі (відповідальні – ректор В. Я. Тацій, перший проректор Ю. П. Битяк).

5. Переукласти, за необхідності, угоди з міністерствами і відомствами щодо баз практики та практики-стажування з метою чіткої професіоналізації по завершенню бакалаврської і магістерської підготовки (відповідальні – перший проректор Ю. П. Битяк, проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

6. Забезпечити розробку освітньо-кваліфікаційних характеристик, освітньо-професійних програм, засобів діагностики, робочих навчальних планів із метою відкриття та ліцензування спеціальностей «Політологія» та «Публічна служба» з 2014/2015 н. р. (відповідальні – перший проректор Ю. П. Битяк, проректор з навчально-методичної роботи В. В. Комаров, проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

7. У зв'язку з підписанням Договору між Міжнародним Центром Московського державного університету імені М. В. Ломоносова (м. Женева, Швейцарія) та Національним університетом «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» про співпрацю в галузі освіти, педагогічної та культурної діяльності завершити розробку інтегрованого навчального плану для здійснення сумісної

підготовки фахівців на умовах визнання строків навчання та навчальних курсів у межах державних стандартів вищої освіти (відповідальний – проректор з навчально-методичної роботи В. В. Комаров).

8. Для забезпечення навчального процесу, у зв'язку з відкриттям нових напрямів підготовки та спеціальностей «Судова експертиза», «Інтелектуальна власність», «Міжнародне право», розробити перспективний план видання навчальної літератури (відповідальний – проректор з навчально-методичної роботи В. В. Комаров).

9. Взяти участь у заходах, що проводитимуться Європейською асоціацією юридичних факультетів. Надати інформацію про діяльність університету для публікації на веб-сайті Європейської асоціації юридичних факультетів, а також в Європейському журналі з питань юридичної освіти (відповідальний – проректор з навчально-методичної роботи В. В. Комаров).

10. Сприяти участі органів студентського самоврядування в розробці, обговоренні та ухваленні рішень у межах вченої ради університету, вчених рад інститутів та факультетів, ректорату з питань, що стосуються навчальної та виховної діяльності, вирішення соціально-побутових питань, матеріального та грошового забезпечення, застосування заохочень та стягнень до студентів (відповідальний – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

11. Продовжити роботу по впровадженню індивідуальних навчальних планів студентів із метою забезпечення гнучкості навчання згідно з вимогами ECTS та Тимчасового положення про впровадження кредитно-модульної системи підготовки фахівців.

Організувати проведення експериментального курсу лекцій з фундаментальних та прикладних дисциплін англійською мовою (відповідальні – проректор з навчально-методичної роботи В. В. Комаров, проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

12. Забезпечити реалізацію пілотного проекту – викладання сертифікованої освітньої програми з медіа-права. Розробити пропозиції щодо розширення номенклатури вибіркових навчальних програм на платній основі для студентів старших курсів (відповідальний – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

13. Продовжити роботу із впровадження автоматизованої системи управління навчальним процесом при здійсненні основних видів діяльності університету у напрямку забезпечення повноцінного електронного документообігу, контролю виконання рішень, автоматизації планування, звітності в реальному часі (відповідальний – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

14. Продовжити формування єдиної інформаційної інфраструктури університету та її наповнення шляхом впровадження новітніх інформаційних та інноваційних технологій. Запровадити нові форми аудиторної роботи («майстер-класи», «круглі столи» тощо) для розширення доступу студентів до спілкування із провідними професорами університету та інших навчальних закладів (відповідальний – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

15. Центру інформаційних технологій продовжити роботу над створенням бібліотеки рідкісних видань, створенням та впровадженням у навчальний процес навчальних електронно-інформаційних комплексів з усіх дисциплін, що вивчаються в університеті; розробити перспективний план наповнення технічними засобами навчання бібліотечного ресурс-центру; проводити дослідження та впроваджувати в навчальний процес та наукову діяльність досягнення сучасних інформаційних та інноваційних технологій (відповідальні – перший проректор Ю. П. Битяк, проректор з навчально-методичної роботи В. В. Комаров, проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

16. Продовжити роботу із переходу на секційну форму заняття зі студентами з фізичного виховання. Оптимізувати мережу спортивних клубів та секцій університету, враховуючи досягнення студентських команд у спартакіадах та універсіадах (відповідальний – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

17. Продовжити розвиток активної співпраці органів студентського самоврядування з вченою радою університету, ректоратом, деканатами, кафедрами у сфері організації навчального процесу та забезпечення навчальної дисципліни, виконання студентами своїх обов'язків, сприяння навчальній, науковій і творчій діяльності студентів, організації студентського дозвілля відповідно до положень Закону України «Про вищу освіту» (відповідальний – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

18. Прес-службі та засобам масової інформації більш активно та широко висвітлювати події, що відбуваються в університеті та за його межами (за участі викладачів, співробітників та студентів університету). Із цієї метою використовувати не тільки власні організаційні та технічні можливості, а й розміщувати інформацію про університет у сторонніх ЗМІ, зокрема, тих, що мають освітянську спрямованість (відповідальний – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш).

19. Продовжити практику пропагування послуг, що надають-

ся університетом, в ЗМІ, розширювати форми співпраці з ВГО «Асоціація випускників НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» передусім у частині пошуку баз практики та працевлаштування студентів університету (відповідальні – проректор з навчальної роботи Ю. Г. Барабаш, проректор з навчально-методичної роботи В. В. Комаров, проректор з наукової роботи А. П. Гетьман).

20. Продовжити роботу по забезпеченню внесення до міжнародної бази SCOPUS, інших міжнародних наукометричних баз даних збірників наукових праць університету (відповідальний – проректор з наукової роботи А. П. Гетьман).

21. Продовжувати видання багатотомних праць з окремих наукових напрямків (відповідальний – проректор з наукової роботи А. П. Гетьман).

22. Забезпечити системний підхід до формування тематики наукових досліджень, виконання науково-дослідницьких робіт за цією тематикою, що дозволить інтенсифікувати госпдоговірну діяльність університету з метою отримання доходів від комерціалізації наукового продукту (відповідальний – проректор з наукової роботи А. П. Гетьман).

23. Підготувати та видати методичні рекомендації щодо належного оформлення наукового продукту для його можливого патентування, проводити навчання з питань патентно-ліцензійної роботи. Надати пропозиції щодо створення в університеті структурного підрозділу патентно-ліцензійної роботи (відповідальний – проректор з наукової роботи А. П. Гетьман).

24. Провести спільно з Президією Національної академії правових наук України конкурс студентських наукових робіт, присвячений 20-ій річниці утворення академії та видати збірник тез цих наукових робіт (відповідальні – ректор В. Я. Тацій та проректор з наукової роботи А. П. Гетьман).

25. До грудня 2013 р. закінчити капітальний ремонт їдальні по вул. Пушкінській, 77 (відповідальний – проректор з економіки та соціального розвитку І. К. Прищепа).

26. У 2013/2014 р. продовжити будівництво бібліотечного корпусу з блоком навчальних аудиторій по вул. Пушкінській, 84-а. (відповідальні – ректор В. Я. Тацій та проректор з економіки та соціального розвитку І. К. Прищепа).

27. До кінця січня 2014 р. розробити кошторисну документацію та розпочати капітальний ремонт гуртожитку № 6 по

пр. Л. Свободи, 53 (відповідальний – проректор з економіки та соціального розвитку І. К. Прищепа).

28. У грудні 2013 р. закінчити проектування учбових корпусів, гуртожитку Кримського юридичного інституту у м. Сімферополі та отримати дозвіл на будівництво, у 2015 р. розпочати будівництво (відповідальний – проректор з економіки та соціального розвитку І. К. Прищепа).

29. До 01.09.2013 р. закінчити ремонт покрівлі учбового корпусу по вул. Динамівській, 4; корпусу «Б» (з прибудовою) та покрівлі гуртожитку № 2 по вул. Гв. Широнінців, 43а; приміщень кафедр міжнародного права, історії держави і права, цивільного права, цивільного процесу, а також приміщення архіву по вул. Пушкінській, 77 (відповідальний – проректор з економіки та соціального розвитку І. К. Прищепа).

30. Липень-серпень 2013 р. – завершити поточний ремонт приміщень Палацу студентів по вул. Пушкінській, 88, загальних приміщень гуртожитків та учбових корпусів (коридори, санвузли, сходові клітини), приміщень спорткомплексу (відповідальний – проректор з економіки та соціального розвитку І. К. Прищепа).

Додаток (рисунок)

ДОПОВІДЬ

**ректора університету
Василя Яковича Тація
на загальних зборах
професорсько-викладацького складу
30 серпня 2013 року**

Відповідальний за випуск *Ю. П. Битяк*

Поза планом

Підп. до друку 27.08.2013. Формат 70x100¹/16. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Умовн. друк. арк. 7,4. Облік.-вид. арк. 4,26. Вид. № 377.
Тираж прим. Зам. № 4641.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
ФЛП Косинський А.В.
вул. Лермонтовська, 27, м. Харків, 61024, Україна.
Тел. 719 21 95